

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

ШАХТАРСЬКЕ МІСТО ПЕРЕЖИЛО І ВІЙНУ, І ЯДЕРНИЙ ВИБУХ. Однак не витримало закриття вугільного підприємства

Шахта-«копанка» в місті Вахрушеве на Луганщині.

■ ■ ■
У Донецькій області в стадії ліквідації перебуває 52 вугільних підприємства — 51 шахта та одна збагачувальна фабрика. Фізичну ліквідацію завершено на 16 шахтах. Загальна вартість проектів закриття названих підприємств становить 3,79 мільярда гривень, із цієї суми вже витрачено 47 відсотків.

«Краєвиди» селища шахти «Московська» на Донеччині.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

(Продовження теми на 9-й стор.).

ОФІЦІЙНО

Зацікавленість — взаємна

Сьогодні розпочинається дводенний офіційний візит делегації українського парламенту на чолі з Головою Верховної Ради України Володимиром Литвином до Азербайджанської Республіки. Заплановано зустрічі з Головою Міллі Меджлісу АР Муртузом Алескеровим, Міністром закордонних справ АР Вілятом Гулієвим. Передбачається, що завтра відбудуться зустрічі Голови Верховної Ради України Володимира Литвина з Президентом Азербайджану Ільхамом Алієвим та Прем'єр-міністром АР Артуром Расізаде. В. Литвин також планує виступити перед професорсько-викладацьким складом Бакинського державного університету, побесідувати з представниками української громади в Азербайджані.

Побили до смерті

Бажання розповісти про міліцейське свавілля, що діється в області, з'явилось в мене після виходу серії матеріалів у «Голосі України» (автор Іван Ілляш). З того часу, як він розповів про мужніх стражів порядку, на жаль, нічого не змінилось. ...Мого 17-річного сина Романа Дейнека ще в січні 2001-го жорстоко побили в ізоляторі тимчасового утримання. Його попросту скалічили. Відтоді тримають у СІЗО. Його звинувачують в убивстві Ф., якого не скоював. І якщо він обмовив себе, то, впевнена, під катуванням. А те, що над ним знущалися в ІТУ, підтвердив на недавньому судовому засіданні свідок К. (Закінчення на 12-й стор.).

У НОМЕР

Загинув президент Македонії

В авіакатастрофі загинув президент Македонії Борис Трайковський, **повідомило сербське агентство СРНА**. Загинули також іще вісім осіб, які були на борту лайнера. Літак «Бічкрафт-200» розбився у горах поблизу Мостара. Македонська делегація летіла на міжнародну конференцію країн-донорів у Боснії і Герцеговині.

Прощавай, «чорний список»!

Україну виключено з «чорного списку» Міжнародної організації з боротьби з фінансовими зловживаннями (FATF). Це підтвердив учора президент FATF Клаес Норгрєн на підсумковій прес-конференції після закінчення роботи нинішньої сесії FATF, **передає ІТАР-ТАКС**. «Я можу офі-

ційно заявити, що рішенням сесії FATF Україна виведена зі списку країн, які недостатньо борються з відмиванням незаконних доходів», — заявив Норгрєн.

Тракторний переграв податківців

Спеціалізована податкова інспекція з роботи з великими платниками податків зазнала судової поразки. Податківці звернулися до суду зі стомільйонним позовом до Харківського тракторного заводу. Але представникам податкової не вдалося довести під час судового розгляду, що ХТЗ винний казні таку велику суму. Істотну частину позову — вісімдесят мільйонів зі ста — суд боргом заводу вже не визнав і вимогу податківців відхилив.

Інтереси тракторного заводу в суді представляли експерти організації роботодавців. Судова тяжба «Податкова—ХТЗ» тривала чотири місяці. Керівництво спеціалізованої податкової інспекції має намір це рішення оскаржувати у Верховному Суді, **повідомляє наш власний кореспондент Микола КОСИЙ**. (Продовження теми про ХТЗ на 5-й стор.).

Чи брали ви кредит у банку?

Олена Іванівна, безробітна, 54 роки:

— Брала 25 тисяч гривень. Безробітним у банку грошей не дають, тож через знайомих вийшла на потрібних людей. Не за спасибі, звичайно...

Микола, підприємець, 30 років:

— Мені відмовили. Потрібні були довідки, яких на ринку, де я працюю, не видають.

Сердитий чолові'яга, років 50:

БЛІЦОПИТУВАННЯ — ВІННИЦЯ

— Навіть якби брав, не сказав би, бо гроші люблять таємницю.

Марія Петрівна, інженер-технолог, 43 роки:

— Хотіли взяти гроші на ремонт квартири. Але нам пояснили, що позичальник має отримувати не менш як півтори тисячі гривень на місяць...

Микола Іванович, економіст, 33 роки:

— Нові умови кредитування фізичних осіб різко обмежили коло позичальників. Хоча, знаю, в хід уже пішли фіктивні довідки про зарплату.

Розпитував Віктор СКРИПНИК.

Коротко про важливе

Учора

■ Відбулася Всеукраїнська конференція «Проблеми становлення ринкових відносин в АПК України».

■ Колегія Мінпалива та енергетики обговорила підсумки роботи паливно-енергетичного комплексу за 2003 рік і завдання на 2004-й.

Сьогодні

■ Пройдуть слухання на тему «Про виконання Фондом держмайна України програми дій уряду в 2003 році та перспективи на 2004 рік».

■ Завершиться конференція Мінпраці та Міжнародного бюро праці з проблем невиплати/невчасної виплати зарплати.

Завтра

■ Завершиться візит першого заступника Міністра закордонних справ України В. Єльченка до Японії.

Угода, на яку давно чекали

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин і Голова Ради Республіки Національних Зборів Республіки Білорусь — верхньої палати білоруського парламенту — Геннадій Новицький підписали у Чернігові угоду про співробітництво між українським і білоруським парламентами. У цій угоді Верховна Рада України і Національні Збори Республіки Білорусь узяли на себе зобов'язання сприяти розвитку міжпарламентського співробітництва в інтересах зміцнення дружніх відносин між державами та їх народами. Угодою передбачено розширення договірно-правової бази між Україною та Білоруссю у політичній, соціально-економічній, гуманітарній та інших сферах. Сторони сприятимуть синхронізації ратифікаційного процесу щодо міжнародних договорів, підписаних між Україною та Білоруссю.

Щоб зблизити національні законодавства, Верховна Рада України та Національні Збори Республіки Білорусь активізують зв'язки між постійними парламентськими комісіями і комітетами, депутатськими фракціями, проводитимуть спільні заходи, зокрема обмінюватимуться делегаціями, інформацією про законодавчу діяльність, базами даних і офіційними виданнями.

Для реалізації цієї угоди буде створено міжпарламентську комісію зі співробітництва Верховної Ради України і Національних Зборів Республіки Білорусь, яка складатиметься з однакової кількості представників парламентів двох держав. Міжпарламентську комісію очолюватимуть співголови — заступник Голови Верховної Ради України і заступники голів палат білоруського парламенту.

Місце зустрічі глав українського і білоруського парламентів — Чернігів — було обрано не випадково. Чернігівська область має понад 900 км державного кордону України з Білоруссю. В Україні проживає 276 тис. білорусів, а в Білорусі — 237 тис. українців. У багатьох галузях промисловості вже давно налагоджено тісні технологічні зв'язки, що є основою для взаємовигідного економічного співробітництва. Між Україною і Білоруссю підписано 193 двосторонні міжнародні документи. Водночас один із найважливіших договорів — про державний кордон між Україною і Білоруссю від 1997 року — досі не ратифіковано білоруським парламентом.

За словами Володимира Литвина, угода дасть змогу перевести у практичну площину всі попередні домовленості і плани стосовно системного співробітництва на рівні парламентів. Керівники українського та білоруського парламентів домовилися, що спільну міжпарламентську комісію буде створено протягом місяця, а її перше засідання відбудеться до 1 квітня цього року в Гомелі (Білорусь). У свою чергу, Голова Ради Республіки Національних Зборів Республіки Білорусь Геннадій Новицький назвав підписану угоду «плодом тривалої підготовки». А головне — знайдено механізми виконання цієї угоди.

Журналісти як зазвичай поцікавилися у Володимира Литвина його баченням ходу політреформи. Він спрогнозував, що під час голосування за закон про вибори до парламенту на пропорційній основі народні депутати зійдуться на тривісдсотковому прохідному бар'єрі. Голова ВР повідомив, що цей закон найближчим часом буде винесено на розгляд парламенту, як це передбачено угодою, підписаною 10 фракціями. На думку В. Литвина, результат розгляду цього питання буде позитивний. Але прийняття закону про пропорційні вибори негативно позначиться на політреформі. «Бо дуже багато депутатів, до яких належу і я, не поділяють ті принципи і підходи, які закладено в законі про вибори народних депутатів на пропорційній основі», сказав Володимир Литвин. — Це спроба політичних лідерів законсервувати себе у владі».

Під час робочої поїздки до Чернігова Голова Верховної Ради України Володимир Литвин також ознайомився з роботою двох найвідоміших підприємств обласного центру — ВАТ «Хімволокно» і ЗАТ «Чернігівський пивзавод «Десна», які в непростих економічних умовах стабільно працюють на вітчизняних та зарубіжних ринках, а також є джерелами поповнення місцевого бюджету.

Юліана ШЕВЧУК.

До відома народних депутатів України!

Шановні народні депутати України!

Профспілкові збори народних депутатів України IV (XV, III—IV) скликання Верховної Ради України — членів Всеукраїнської професійної спілки народних депутатів України у Верховній Раді України відбудуться 4 березня 2004 року о 15.00 годині за адресою: м. Київ, вул. Банкова, 6—8, актовий зал, II поверх.

Тел./факс для довідок:
253-33-83, 254-00-85,
e-mail: vryndy@ukrpak.net.

Леонід Кучма: «Своїх треба захищати!»

Президент України Леонід Кучма доручив Кабінетові Міністрів та Міністерству закордонних справ вивчити ситуацію, що склалася довкола конкурсу з продажу металургійного комбінату Huta Czystochowa (Польща), в якому брала участь українська компанія «Індустріальний союз Донбасу» (ІСД).

Як відомо, ІСД був фаворитом цього конкурсу, про що свідчать і висновки спеціальної конкурсної комісії, котра рекомендувала українську компанію як інвестора. Але ці висновки раптом дезавуювала заява міністра державного

майна Польщі Збігнева Каневського про присвоєння цієї ролі компанії LNM. Пікантності ситуації додала заява заступника міністра держмайна Анджея Шараварського стосовно «надзвичайного способу» прийняття рішення за результатами цього конкурсу і потреби певних консультацій на вищому рівні, завдяки чому донеччани стають «випадковими інвесторами». ІСД обурений, Президент України вважає: «Своїх треба захищати».

Сергій МИКОЛАЄВ.

«Ми запитали у Брюсселі про «Гуту Ченстохову»: там були здивовані»

Подією місяця у відносинах України та Європейського союзу стали консультації, що відбулися в Брюсселі 23—25 лютого й були присвячені підготовці Плану дій України—ЄС та питанням подолання небажаних для двосторонніх відносин наслідків наступного розширення Євросоюзу. Було також обговорено проблему поширення Угоди про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС (на сьогодні базового для відносин документа) на десять нових членів союзу. Брюссельські перемовини прокоментував «ГУ» перший заступник Міністра закордонних справ з питань європейської інтеграції Олександр ЧАЛІЙ:

— Які результати консультацій щодо підготовки Плану дій Україна—ЄС?

— Ми намагалися дійти спільного бачення у визначенні стратегічних цілей цього документа. І значною мірою бачення того, для чого ми укладаємо цей документ, вже збігається. Це дає нам змогу конкретніше націлюватися на результат під час роботи над певними розділами. Українська сторона задоволена атмосферою переговорів і тим, що ми почали чути одна одну. Безперечно, залишається ще багато питань, де нам хотілося б більшого поступу назустріч нашим пропозиціям з боку ЄС, але тенденція що проявилася на минулих консультаціях є позитивною. Протягом наступних двох тижнів плануємо провести їх черговий раунд.

— Ви кажете про прогрес у досягненні спільного бачення мети документа. Раніше українська сторона однією з його цілей бачила саму зміну формату відносин з ЄС. Як з цим?

— Так, український підхід був і залишається: перехід від відносин партнерства і співробітництва до відносин інтеграції й асоціації. З питань інтеграції у нас практично цілковитий збіг позицій, і відповідні формули буде внесено до Плану

дій. Стосовно трансформації відносин партнерства у відносини асоціації, то тут є розбіжності. Однак я можу відзначити певні кроки назустріч спільній, можливо, компромісній позиції.

— Недавно Росія заявила, що не хоче поширювати її Угоду про партнерство й співробітництва з ЄС на нові країни—члени. Що має намір зробити Україна?

— Позиція України — конструктивна. Ми не ставимо питання про відмову поширення угоди на нових членів. Адже вони наші партнери, сусіди, і ми дуже зацікавлені, щоб вони стали учасниками УПС. Водночас ми хотіли б, щоб їхне приєднання до угоди відбувалося відповідно до цілей цього документа. Зокрема, щоб не загальмувало стан наших двосторонніх відносин — скажімо, у сфері прикордонного співробітництва через запровадження віз, в економічній співпраці через поширення антидемпінгових заходів або запровадження певних нових тарифних і нетарифних обмежень. Тут ми ведемо плідний діалог і, як на мене, намітився шлях до порозуміння. А певні розбіжності якщо й зберігаються, то ще є час глибше їх обговорити. Конструктивізм має місце й тут.

У НОМЕР

Дипломатичний скандал

Російське МЗС вимагає звільнити трьох своїх громадян, заарештованих у Катарі

Москва розкручує міжнародний скандал, пов'язаний з убивством экс-президента Чечні Зелімхана Яндарбієва. Уже тричі на Смоленську площу викликали Надзвичайного і Повноваженого Посла Республіки Катар.

На думку міністра закордонних справ РФ Ігоря Иванова, «росіяни перебували в Катарі на законних підставах і виконували без якихось порушень місцевого законодавства завдання інформаційно-аналітичного характеру, пов'язані з протидією міжнародному тероризму». Однак у спецслужб Катару інша думка. Вони офіційно заявили, що троє російських громадян, один із яких має дипломатичний паспорт, причетні до вбивства экс-президента Чечні Зелімхана Яндарбієва, котрого, як

відомо, підірвали у власному джипі 13 лютого на півночі столиці Катару.

Московські спостерігачі зазначають два моменти, що непрямо свідчать про причетність російських спецслужб до вбивства Яндарбієва. По-перше, до цієї події в Ігоря Иванова, як і в усього МЗС, не спостерігалось такої активності у звільненні російських громадян, яких обвинувачують у злочинах у зарубіжних країнах. По-друге, экс-президента Чечні вбито відразу після вибуху в московському метро, внаслідок якого загинули десятки і поранено сотні людей. Саме в ці дні президент Росії Володимир Путін заявив, що «ми не підемо на переговори з терористами, а будемо їх знищувати».

Іван ПЛІЄВ.

Москва.

Фото Юрія ІЛЬЄНКА (Україна).

мовлено в приватизації польського комбінату «Гута Ченстохова», і при цьому можна почути посилення на ЄС. Чи заціпали ви цю тему у Брюсселі?

— Так, тим більше що вона стала резонансною саме під час нашого там перебування. До того ж, ми обговорювали і питання доступу на майбутній ринок ЄС української металопродукції. Справді, заступник міністра майна Польщі А. Шараварський у своїх коментарях, зокрема й публічних, наголошував: пропозиція української компанії не може бути реалізованою, оскільки базується на збільшенні виробничих потужностей «Гути Ченстохової», що, нібито, суперечить положенням угоди про вступ Польщі до ЄС. Ми попросили пояснень у наших європейських колег, і першою їх реакцією було здивування. Вони принаймні не були готові сказати чітко, що між Польщею та ЄС на сьогодні справді є такі домовленості, які становили б проблему для наших інвесторів у Польщі. Для нас це питання дуже чутливе. Бо коли з'ясується, що такі обмеження справді можуть виникати — то це також приклад негативного наслідку розширення союзу для українських компаній. І ми ставитимемо це питання і перед Брюсселем, і перед Варшавою. Але все ж таки здається, що тут має місце якесь особливе польське тлумачення цієї проблеми...

— Компанії «Індустріальний союз Донбасу» було від-

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

ПЕРСПЕКТИВА

Будують кораблі

Фото Володимира РЕПІКА (Україна).

Прем'єр-міністр Віктор Янукович під час робочої поїздки в Миколаєві знайомився з роботою суднобудівних підприємств. На заводі «Дамен шіппардс Океан» він узяв участь у закладенні судна (на знімку). Новий контейнеровоз будуть на замовлення однієї з німецьких компаній. Судно — довжиною 154 метри, шириною майже 22 метри — спроможне вмістити 900 стандартних контейнерів. Утім, будівництво контейнеровозів для «океанівців» не є особливо складною справою. Сьогодні на заводі 15 суден на стадії технічної готовності. Загальна вартість замовлень — 480 мільйонів гривень. Завод завантажено роботою до 2006 року.

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

Вітаємо!

Сьогодні Сумщина святкує 65-річчя з дня свого заснування. Вперше на карті України вона з'явилася 10 січня 1939 року. За час існування Сумщина з аграрного перетворилася на потужний промисловий регіон, в якому нині налічуються десятки машино-, верстато-, приладобудівних і електронних підприємств, хімічних та переробних заводів загальнодержавного значення.

Населення Сумської області сьогодні становить 1,2 мільйона осіб.

З нагоди урочистостей на Сумщину заплановано візит Президента України Леоніда Кучми.

***

Рада Всеукраїнської професійної спілки народних депутатів України у Верховній Раді України щиро вітає сумчан з нагоди 65-річчя з дня створення області.

Бажаємо процвітання, економічного розвитку, трудових звершень на благо рідної Батьківщини. На фото: Суми, вулиця Соборна.

фото Анастасії Сироткінної

Відповідальність політика перед людьми має стояти вище від його особистих амбіцій

Згадую події дворічної давності — розпал передвиборної кампанії. До складу 141-го Арцизького виборчого округу, в якому я балотувався до Верховної Ради, входять чотири південних райони Одеської області. Справжня сільська глибинка, без перебільшення. Більше ста населених пунктів, і мало які з них можуть похвалитися бодай с'як-так збереженою інфраструктурою. Нема води, нема газу, великі проблеми з питною водою. Сільгосппідприємства розвалюються, роботи нема, молодь кидає рідні села в пошуках кращої долі — ідуть на заробітки в міста, до Росії, у далеке зарубіжжя. У холодних, давно не топлених залах напівзруйнованих будинків культури звучали одні й ті ж запитання: «Невже державі нема діла до нас, мешканців сільської глибинки, чи знають там, нагорі, правду про те, що відбувається в українському селі, про те, що кожен день для нас — нерівна боротьба за виживання?»

Упевнений, ці запитання ставлять більшості моїх колег-депутатів, обраних у парламент від аграрних округів. Одним з пунктів моєї не дуже осяжної передвиборної програми був такий: «Змусити закони працювати на місцях». Тому що доводилося під час численних зустрічей з виборцями зіштовхуватися з фактами правової незахищеності, відчуттям необхідності, покинутості, а отже, образи на життя. На тих, хто довів їх до злиднів, на владу загалом. Влада для них — це і голова колгоспу (так за звичкою, як і раніше, називають сільгосппідприємства різної форми власності), і сільголова, і голови районної та обласної держадміністрацій. І чим вище в «табелі про ранги» становище чиновника, тим «ліричніший» його погляд на існуючі проблеми, тим більше оберігають його від правди життя підлеглі по вертикалі.

До речі, в одному зі своїх недавніх інтерв'ю програмі «Епіцентр» Президент країни Леонід Данилович Кучма погодився з тим, що така ситуація не рідкість. Не прийнято в нас іще з радянських часів доповідати «нагору» про справжній стан справ на місцях. Адже коли є серйозні недоробки, гальмуються реформи, скрізь і всуціль порушується земельне законодавство — це насамперед недоробки керівництва району, області. А страх утратити своє насиджене крісло

дуже великий, тому простіше бадьоро доповідати про те, що, приміром, моя рідна Одеська область «попереду планети всієї». І коли мені доводиться змальовувати реальну ситуацію в аграрних районах мого округу голові облдержадміністрації, у відповідь можна почути, що просто згущуються барви. А тим часом 80 відсотків сільгосппідприємств, так звані правонаступники, загрузли в боргах, багато з яких створено штучно, за домовленістю з різними фірмами-кредиторами. І сьогодні з успіхом заставляється останнє майно — ферми, техніка, виноградники, а воно за майновими паями належить трудівникам підприємств. Я не розумію, коли чиновники, відповідальні за благополуччя району, області, лише розводять руками і кажуть: «А ми не маємо права втручатися в господарську діяльність сільгосппідприємств». Це зручна позиція для них, але не для тих, у кого єдина надія на клаптик землі, який має нагодувати родину.

У моему окрузі в усіх районних центрах діє безплатна юридична «швидка допомога» — це була моя обіцянка під час передвиборної кампанії. І завдяки цій допомозі багато селян, незаконно позбавлених права на одержання земельних сертифікатів, нарешті отримали держакти на землю, стали власниками майнових паїв. Адже реформування сільського

господарства, процес розпаювання земель відбувалися дуже тяжко, з порушенням законодавства. На місцях ніхто не брав на себе клопіт пояснити людям, що означає для них земельна реформа. І наслідки не забарилися. Тепер суди завалені позовами з земельних питань. Та цього наче й нема. Не проїжджає голова Одеської облдержадміністрації селами, де вулиці складаються з забитих намертво, покинутих будинків, де тисячі гектарів землі гуляють, заростаючи бур'янами, бо нема на що її орати й засівати. Керівника області провозять по деяких традиційно благополучних селах, де кидається йому в ноги з чолобитною селянка, яка три роки не одержує зарплату в своєму розореному колгоспі. А він і не бажає вникати, чому так відбувається, бо думає про те, як красивіше скласти звіт про виконання програми «Регіональні ініціативи», що набула в області великого розголосу.

Що ж це за ініціатива така? Ну, наприклад, сільські жителі по крихтах, відмовляючи собі в усьому, збирали гроші на проведення газу. Сільгосппідприємство, заробивши трохи грошей за підсумками року, вносить свою лепту в таку добру для села справу. Нарешті, проект здійснено, можна запалювати голубий факел. І тут урочисто приїжджає голова держадміністрації області С. Гриневецький у супроводі численних журна-

лістів і вислуховує слова величезної подяки від місцевого чиновництва за те, що провів у село газ. Чи в такий же спосіб перекинув у школі дах. Чи відремонтував сільську амбулаторію. Я, коли читав цей життєрадісний звіт про ура-виконання програми «Регіональні ініціативи» по районах, що входять до мого округу, не міг визначитися у своїх почуттях: чи то дивуватися, чи то обурюватися? Чи все зразу?

До округу надходять гроші, виділені депутатам-мажоритарникам за лінією Кабміну, а голова облдержадміністрації розпоряджається на свій розсуд: комп'ютери — школам, мікроавтобуси — будинкам культури. А в цей час люди п'ють неякісну воду, тому що нема очисних споруд, і вирубують останні дерева, тому що не в змозі провести газ. В усьому, що робилося в районі — де за рахунок самих мешканців, де за рахунок місцевих бюджетів і навіть коштом меценатів, — всуціль, виявляється, заслуга обласного керівника.

Нескромність цієї ситуації, мабуть, не дуже тривожила б, якби не стрімкий розвиток певної тенденції: чим більше окомозамилування, міфівакції замість конкретної, рутинної роботи, тим менше довіри в народі до влади. Адже це тільки кабінетним чиновникам здається, буцім «підвладні» їм люди, про долі яких вони нібито день і ніч дбають, створюючи такі «регіональні ініціативи», не розуміють, що їх просто обманюють.

Розуміють, і не хочуть бути обманутими. Тому й існує реально ця проблема — народ і влада. І доки на всіх рівнях не прийде усвідомлення, що політична відповідальність керівника має стояти вище від його особистих амбіцій, ситуація на краще не зміниться.

Ігор ПЛОХОЙ, народний депутат України (депутатська група «Демократичні ініціативи»).

ЗАКОНОДАВЕЦЬ

Туристом будеш, коли про договір і страховку не забудеш

НОВА НОРМА: Верховна Рада ухвалила нову редакцію Закону України «Про туризм».

ЦЕ ОЗНАЧАЄ, що змінено засади реалізації державної політики в галузі туризму, громадяни отримали нові можливості для реалізації своїх прав на відпочинок, задоволення духовних потреб тощо під час здійснення туристичних подорожей.

Законодавчо визначено такі похідні для цієї сфери поняття, як «туризм», «турист», «туристичний продукт». Так, туристом вважається особа, яка здійснює подорож по Україні або до іншої країни з незабороненою законом країни перебування метою на термін від 24 годин до одного року. При цьому важливо, щоб за місцем подорожування така особа не здійснювала будь-якої оплачуваної діяльності і дотрималась зобов'язання залишити країну або місце перебування в зазначений термін.

Як організаційні форми туризму визначено туризм міжнародний та внутрішній. Крім того, виділено майже два десятки видів туризму залежно від категорій осіб, які здійснюють туристичні поїздки, їх цілей, об'єктів, котрі вони відвідують, та інших ознак (дитячий, сімейний, спортивний, релігійний, сільський, пригородницький, мисливський тощо).

Законом передбачено обов'язкове страхування туристів (медичне та від нещасного випадку), яке здійснюється один раз на весь період туристичної подорожі і, за загальним правилом, забезпечується відповідними суб'єктами туристичної діяльності (туроператорами, турагентами тощо). За бажання туристи можуть самостійно укладати договори про таке страхування.

Туристичні послуги надаються туристам за договором на туристичне обслуговування, укладеним у письмовій (електронній) формі, або через видачу ваучера.

Перед тим, як укладати такі договори, потенційному туристу зобов'язані надати інформацію про: основні вимоги пропонованих до оформлення виїзних/в'їзних документів; медичні застереження щодо туристичної поїздки; туроператора (його місцезнаходження, наявність ліцензії тощо); розмір фінансового забезпечення туроператора (турагента) на випадок його неплатоспроможності чи банкрутства.

Окрім того, турист ще до початку надання туристичних послуг споживачу (туристу) має право вимагати ще й іншу інформацію: зокрема, характеристику транспортних засобів, що здійснюють перевезення (вид, категорія, стикування рейсів); характеристику готелів чи інших місць розташування туристів (класифікація, розташування, терміни і порядок оплати); про звичай місцевого населення, пам'ятки культури, стан навколишнього середовища, санітарну та епідеміологічну обстановку; про види та способи забезпечення харчування; відомості про мінімальну кількість туристів у групі, конкретні терміни поінформування його про відміну турпоїздки через недобір групи; тривалість та ціну туристичного обслуговування.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ, що кожна із сторін договору (і турист, і туроператор /турагент/) може вимагати внесення змін або розірвання договору у зв'язку з істотними змінами обставин, з яких вони виходили під час укладення такого договору. До істотних змін обставин закон відносить: 1) погіршення умов подорожі, зміну її термінів; 2) непередбачене збільшення транспортних тарифів; 3) введення нових або підвищення діючих ставок податків і зборів та інших обов'язкових платежів; 4) різку зміну курсу національних валют; 5) інші підстави — за домовленістю сторін.

Турист має право відмовитися від виконання договору до початку подорожі за умови оплати туроператору (турагенту) витрат, що він їх фактично зазнав за надані до цього послуги. Туроператор (турагент) також може відмовитися від виконання договору лише за умови цілкового відшкодування замовникові збитків, підтверджених у встановленому порядку та заповдінням внаслідок розірвання договору (крім випадку, коли це сталося з вини туриста).

Закон передбачає відшкодування погодженої сторонами ціни туристичних послуг лише у випадках, зазначених у договорі, й за вказаних вище істотних змін обставин, але не пізніше певного терміну (за десять днів до початку туристичної подорожі у випадку, якщо її тривалість становить більш як десять днів; за п'ять днів до початку туристичної поїздки у випадку, якщо її тривалість становить від двох до десяти днів; за 48 годин до початку туристичної поїздки у разі одноденної поїздки). При цьому збільшення ціни туристичних послуг не може перевищувати п'яти відсотків їх первісної ціни. У разі перевищення ціни туристичних послуг більш як на п'ять відсотків первісної ціни турист має право відмовитися від виконання договору, а туроператор (турагент) зобов'язаний повернути йому всі раніше сплачені кошти.

Туроператор (турагент) може в договорі з туристом обмежити свою відповідальність розміром подвійної оплати вартості туристичних послуг, якщо туроператор (турагент) несе перед туристом одноособову відповідальність за шкоду, що виникла внаслідок дій (бездіяльності) одного з виконавців послуг, обумовлених договором.

ДЛЯ ДОВІДКИ: Закон ухвалено парламентом 18 листопада 2003 р. Він набрав чинності з 1 січня 2004 р. З повним його текстом можна ознайомитися у «Голосі України» за 26 грудня ц. р.

Микола МЕЛЬНИК, доктор юридичних наук.

Ведучі рубрики нагадують норму ст. 68 Конституції України:

«Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності»

Анатолій БЕНЬ, оглядач «Голосу України».

Двері до Литви буде відкрито

Запроваджуються безплатні візи для українців і безвізовий режим для литовців.

Україна і Литва підписали міждержавну угоду про умови взаємних поїздок громадян двох країн, яка передбачає безплатні візи для українців і безвізовий режим для литовців. Підписи під документом поставили Міністр закордонних справ України Костянтин Грищенко і його литовський колега Антанас Валюніс. Такі самі угоди Україна має з Польщею та Угорщиною. Відповідно до нового договору громадяни Литви, яка з 1 травня стане членом Європейського союзу (ЄС), одержать право безвізового в'їзду на територію України. Литва, у свою чергу, видаватиме громадянам України довгострокові безплатні візи, для їх одержання не вимагатиме пред'явлення запрошень литовських фізичних або юридичних осіб, страховок здоров'я чи інших документів.

Всеукраїнський фестиваль естрадно-спортивного танцю в Івано-Франківську завершився нагородженнями. Успішні виступи колективів з багатьох міст країни відзначено призами і дипломами.

На знімку: танцює «Лік» з Павлограда.

Фото Юрія РИПІЛЬЧУКА (Українформ).

Усі народності й... Ротару

Сьогодні в національному палаці «Україна» перед столичними глядачами звітуватимуть майстри мистецтв і художні колективи Автономної Республіки Крим. Що буде нового, цікавого? Міністр культури і мистецтв АР Крим Тамара АРОНОВА по телефону розповіла:

— Київ побачить широкий спектр національного мистецтва більшості народностей республіки. Вперше на головній сцені країни звучатиме фрагмент із концерту для фортепіано з оркестром першого в Криму лауреата Національної премії ім. Т. Шевченка, видатного композитора сучасності Ельдара Караманова. Окрасою нашого концерту-звіту, звичайно, буде Герой України, народна артистка України Софія Ротару.

А перед початком звіту і під час перерви глядачі матимуть змогу ознайомитися з п'ятьма виставками: образотворчого мистецтва, художньої фотографії, книжкових видань, декоративно-ужиткового мистецтва та продукції кримських виноробів.

Отже, ласкаво запрошуємо киян і гостей столиці на концерт-звіт квітучого й сонячного Криму, який нещодавно відсвяткував 50-річчя входження до складу України.

Записав Яків ГАЛЬЧЕНКО.

СТИХІЯ

Різка потепління після снігових заметелей та рясні дощі призвели до стрімкого затоплення міст і населених пунктів півострова.

Починаючи з четверга рівень води у річках Джарджави, Булганської, Приморської піднявся настільки, що вони вийшли з берегів і затопили міські об'єкти Керчі. Деякі з них уже на метр залили талими водами, висота яких невинно піднімається. Найбільше підтоплено райони Аршинцеве, тарного заводу,

У Криму — повинь

насосної станції, стадіону.

Усі підрозділи МНС, дислоковані в районі ліквідації лиха, переведено на посилений варіант несення служби. Для людей, евакуйованих з місць підтоплення, адміністрація міста підготувала місця в гуртожитку «Моряк» і пансіонаті «Київ», їх харчування забезпечать польові кухні. На ранок 27 лютого залишаються затопленими центральний ринок і кілька райо-

нів міста, де вода піднялася до рівня в один метр.

У селищі Аджимушкай два військові БТри і два всюдиходи МНС забезпечують підвезення продуктів у підтоплені райони, розчищають шляхи, витягують застряглі в баярах автомобілі.

Ще складніша ситуація в Ленінському районі. Тут нині підтоплено чотири села: Приозерне, Калинівка, Останіне, Уварове. В четвер Луговське і Ле-

нінське водосховища переповнилися настільки, що вода вихлюпнулася через дамбу, затопила дорогу у кількох місцях і залила довколишні населені пункти. Найнебезпечніша ситуація поряд із селом Лугове, де понад 200 метрів траси Сімферополь—Керч перетворилися на суцільний водяний потік. Розмиті і шляхи місцевого значення до сіл Останіне, Уварове і Дорошенкове. У селищі Кірове, крім житлових будинків, затоплено електропідстанцію.

Віктор ХОМЕНКО.
Крим.

Книжковий сад «Січі»

Перетнуло п'ятдесятилітній рубікон від дня заснування Всеукраїнське державне багатoproфільне книжкове видавництво «Січ» — у минулому Дніпропетровське міжобласне видавництво «Промінь».

Це воно у другій половині минулого століття випускало художню, документальну, краєзнавчу та громадсько-публіцистичну літературу.

Як тепер підраховали, за цей час було видано більш як 10 тисяч назв книг загальним тиражем понад 200 мільйонів примірників.

Сьогодні «Січ» випускає історичні романи і твори забутих авторів, мемуари відомих людей та збірник провідних журналістів, вибраних творів літераторів непростого ді.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

У НОМЕР

3 нашої зими — в антарктичне літо

Біля пам'ятника Михайлові Грушевському вчора проводжали учасників дев'ятої Української антарктичної експедиції. Її членам, крім традиційних спостережень за погодою та озоном, доведеться «слухати» підземний пульс планети, продовжувати експерименти з екологічно чистою утилізації відходів за допомогою біотехнологій. Сезонні дослідники повернуться назад уже наприкінці березня, а п'ятнадцятим зимівникам доведеться працювати на станції «Академік Вернадський» цілий рік. Під час церемонії провів презентовано і передано на станцію сигнальний примірник першого номера журналу «Експедиція XXI» — його головний редактор Володимир Бочкарьов свого часу також брав участь в антарктичній експедиції.

Сергій ХОМІНСЬКИЙ.

Сенсації не вийшло

Минулого тижня наші колеги по перу і мікрофону донесли до людської інформації. Вкрадено міст, що з'єднав село Неліпине із присілком, — селяни змушені ходити кілька кілометрів в обхід.

Ось що сказав з цього приводу перший заступник начальника Свалявського райвідділу внутрішніх справ майор міліції Михайло Шелеп:

— За кілька десятків метрів від старого містка побудовано новий, бетонний. Дехто з місцевих мешканців вирішив, що балки зі старого містка, які лежали поряд, «нічийні» і їх здали у металобрухт. Ця, з дозволу сказати, сенсація не варта виденого яйця. Та все-таки справу розслідують.

Не здивувала горян і інша сенсація, про яку так багато повідомляли засоби масової інформації. Сніг помаранчевого кольору, що впав на початку тижня над селами Тихим і Гусним Великоберезнянського району. Два роки тому тут випав і дощ приблизно такого самого кольору. Фахівці стверджують — це відгомін піщаних бур у Саудівській Аравії. Маси піску, підняті ними, вітри доносять і до Карпат.

Саме так прокоментувала це загадкове природне явище прес-служба управління з надзвичайних ситуацій у Закарпатській області. Принаймні заміри на радіоактивне забруднення від'ємні.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Закарпатська область.

Сто гривень талантові не зайві

НАГОРОДЖЕННЯ

Перші в цьому році стипендії десяти обдарованим дітям регіону вручив голова Одеської облдержадміністрації Сергій Гриневецький. Відтепер кожен із стипендіатів щомісяця отримуватиме по 100 гривень до кінця цього року. Таке заохочення юних талантів за досягнення особливих успіхів у сфері культури та мистецтва було започатковане ще в 2000 році. Нині стипендії отримали 9-річна учениця художньої школи №1 іме-

ні К. Костанді (Одеса) Настя Зінченко (на знімку), яка вже має золоті, срібні та бронзові медалі на вітчизняних і зарубіжних виставках, танцювальна пара з села Утконосівки Ізмайльського району Маріана і Андрій Тудорани, молода поетеса з одеської школи №8 Ганна Осадчук та інші обдаровані діти. Кожен із них уже під час вручення стипендії розмірковував, що піде на фарби, а що — на театральний костюм...

Георгій ВОРОТНОК.
Одеська область.

Фото Олександра СЕРГОГО (Українформ).

СПОРТ

Футбол

Ліга чемпіонів-2003/2004. Перші матчі 1/8 фіналу. 25 лютого.

«Депортиво» (Іспанія, Ла-Корунья) — «Ювентус» (Італія, Турин). 1:0. Ла-Корунья. Стадіон «Ріасор». 35 000 глядачів. Гол: Луке, 37.

Здобувши непросту перемогу вдома, «Депортиво» завоював нехай і мінімальну, але вкрай важливу перевагу перед матчем-відповіддю в Турині.

«Штутгарт» (Німеччина) — «Челсі» (Англія, Лондон). 0:1. Штутгарт. «Готліб-Даймлерштадіон». 42 000 глядачів. Гол: Мейра, 12, у власні ворота.

Автогол Фернанду Мейри став причиною поразки «Штутгарта» в домашньому матчі з лондонцями. На 12-й хвилині Глен Джонсон прорвався правим флангом і зробив передачу на Креспо. Португальський легіонер штутгартців Мейра, намагаючись перехопити м'яч, спрямував його у власні ворота.

«Порту» (Португалія) — «Манчестер Юнайтед» (Англія). 2:1. Порту. Стадіон «Драгау». 49 977 глядачів. Голи: Маккарті, 29, 78 — Форчун, 14. На 87-й хвилині з поля вилучено манчестерця Кіна (навмисне наступив на воротаря).

Блискучий дубль Бенні Маккарті дав можливість «Порту» в першому ерокубковому матчі на новому стадіоні «Драгау» (збудований до Євро-2004) одержати вольову перемогу над «Манчестер Юнайтед». Вразивши ворота суперників по раз у кожному таймі, південноафриканець забезпечив чинним володарям Кубка УЄФА мінімальну перевагу після першої частини двобою.

«Реал Сосьєдад» (Іспанія, Сан-Себастьян) — «Ліон» (Франція). 0:1. Сан-Себастьян. Стадіон «Аноета». 35 000 глядачів. Гол: Шуррер, 18, у власні ворота.

У першій половині матчу Габріель Шуррер вразив власні ворота, і цього вистачило «Ліону», щоб поїхати із Сан-Себастьяна з перемогою.

Довелося наздоганяти

Лідер чемпіонату України — «Шахтар» — продовжує тренувальний збір в Іспанії. Позавчора донеччани провели контрольний поєдинок з одним із аутсайдерів іспанського Примеро.

«Еспаньол» (Барселона) — «Шахтар» (Донецьк). 2:2. Голи: Луїзіано, 20, Гуан, 40 — Левандовський, 73, Йованович, 83.

Підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Директор ХТЗ
Петро ТОДОРОВ:

Фото автора.

шість тому. Тоді дирекція запросила першу особу держави рятувати імідж вітчизняної марки, що для України має таке саме значення, як, приміром, «Форд» для США. Підірвав її авторитет П. Лазаренко. Це він кинув урядовий заклик купувати «іномарки», тому що наші трактори ні на що не придатні; виділяв на ці цілі щедрі бюджетні асигнації і, кажуть, себе при цьому не забував. Тоді Президент зі своїм завданням ніби справився, заявивши, що треба робити ставку на вітчизняного виробника. Але відтоді води витекло чимало. Нині словами чи гаслами справі вже не допоможеши.

Сільськогосподарське машинобудування країни, яке ще недавно було гордістю не тільки Харкова, України, а й величезного СРСР, на сьогодні скоріше мертве, ніж живе. Провідні підприємства, величезні промислові комплекси — ХТЗ, моторобудівний завод «Серп і молот», завод тракторних двигунів, завод самохідних шасі, Куп'янський ливарний, Лозовський ковальсько-механічний та й багато інших — чи-то дихають на ладан, чи й зовсім наказали довго жити.

Яка була б користь від цих спізнілих «розборок неведомого польоту» українського сільгоспмашинобудування в автономному режимі — сказати важко. Але досвід попередніх років свідчить, що рішення, прийняті на таких нарадах, не мають нічого спільного зі справою, про їх забувають скоріше, ніж устигає висохати чорнило. Тому, найпевніше, у Харкові відбудеться найближчим часом не генеральний бій за відновлення розкрадених, порізаних на металобрухт заводів, а церемонія урочистої капітуляції, їхня остаточна здача на милість переможцю.

За місяць до початку наради на столі директора ХТЗ з'явився документ. «В. Януковичу, Є. Кушнарьову. Підготувати до 20 лютого 2004 року в Харкові нараду з питань розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу, розглянувши, зокрема, на ній ситуацію, що склалася у сфері виробництва сільськогосподарської техніки, забезпечення нею аграрного сектора. За результатами наради вжити додаткових заходів зі створення сприятливих умов для розвитку і функціонування ринку вітчизняної техніки для агропромислового комплексу, відповідних послуг, удосконалення механізму державної підтримки покупців такої техніки, а також підвищення ефективності управління державними корпоративними правами підприємств машинобудування зазначеного комплексу. Л. Кучма».

Сучасне село без техніки — це катастрофа
— Петре Прокоповичу, скільки ви за свою кар'єру директора ХТЗ бачили таких паперів?

— Чимало. А тому до всіх подібних грізних доручень ставлюся вже з поправкою на особистий досвід. Це раніше мені здавалося, що коли добув якийсь важливий папір, та справу майже зроблено! Тепер розумію — ілюзія.

— Але на що хотілося б розраховувати?
— На активніше виконання вже намічених заходів. Уперше в бюджеті цього року закладено 120 мільйонів гривень для компенсації ставки банківського кредиту покупцям основних фондів, насамперед і техніки для села. Йдеться, приблизно, про закупівлі на мільярд гривень. Це вже щось.

Ми намагаємося зорієнтувати регіони на поетапне відродження економіки села. Не можна, безумовно, за один день заповнити те, що валили десятиліттям. Але й не поповнювати парк сільгоспмашин далі — злочинно. Дійшло ж бо до того, що в багатьох господарствах немає вже жодного трактора, що на три господарства залишився один трактор. Це катастрофа.

Зрештою, сподіваємося на серйозний розгляд проблем лізингу. Це першочергове завдання. Торік на ці цілі було виділено 90 мільйонів гривень. Цьогоріч у основній статті бюджету значиться 85 мільйонів та стільки само закладено так званих коштів, які мають повернути.

Наприкінці 1997 року Л. Кучма вперше ініціював на ХТЗ нараду з питань лізингу. Рішення було ухвалено на користь ринкової організації закупівлі дорогої техніки. Кожний п'ятий трактор тоді продавався за лізингом. Але ці омріяні часи були нетривалими. Не встигнувши стати налагодженою системою, лізинг сільськогосподарської техніки незабаром почув у бозі. Причину краху фаворитів схилив вбачати в тім, що дуже багато хто в Україні хотів керувати цим процесом на стадії розподілу фінансів, але не багато хто, коли необхідно було займатися їхнім складанням. Трактори дуже часто йшли із заводу за спасибі.

У 2000 році уряд В. Ющенка призупинив ганебну практику. Але, зробивши один правильний крок, не було зроблено другого. Систему повернення кредитів так і не було розроблено.

Від лізингу відмахуються як від настирливої мухи

— Тож діє в галузі сільгоспмашинобудування лізинг чи ні? Весь світ, особливо країни, що розвивають ринкові відносини, ефективно використовують цей економічний інструмент.

— Ідея настільки вже дискредитована непослідовними діями, що селяни відмахуються від неї, як від настирли-

«Я вірю в майбутнє ХТЗ і України, як країни, котра ще здивує світ рекордними врожайами»

Наприкінці лютого до Харкова мав приїхати Президент. Рятувати сільськогосподарське машинобудування. Торік ХТЗ випустив усього 1000 тракторів. Такими «досягненнями» він не радував Батьківщину навіть у найважчі воєнні роки. Але останнього і рішучого бою за збереження хоча б осколків колись однієї з наймогутніших промислових галузей країни у намічений термін не відбулося. Запланована на лютий нарада за участю глави держави переносилася кілька разів, а потім її і зовсім скасували

вої мухи. Торік, коли систему лізингу спробували хоч якось відновити, за цією схемою було продано лише 150 машин. Більш прийнятна для села була 30-відсоткова компенсація вартості техніки. Але цього року програму призупинено.

— Якщо ми кажемо, що сільгоспмашинобудування країни було такою могутньою галуззю, яка експортувала свою продукцію в десятки країн світу, то чому вона так швидко занепадала?

— Сільгоспмаш України, справді, був одним із найпотужніших промислових комплексів СРСР. Тільки харківська група налічувала десять заводів. В Україні було зосереджено три складальні виробництва, два заводи з виготовлення причіпного устаткування, найпотужніші підприємства з випуску двигунів. Я вже не кажу про ливарні та ковальські заводи.

Здавалося, з таким потенціалом, дещо підправивши його, можна було успішно рухатися до ринкових перетворень. Але адміністративні механізми зникли, а ринкові не з'явилися. Треба пам'ятати, що складну техніку в Союзі сільгоспвиробники купували з компенсацією її вартості до 40—50 відсотків. Працювала визначена система регулювання, зрівноважування вартості сільгоспмашин з урахуванням ціни на зерно, хліб, молоко та інші товари сільгоспвиробництва. А коли все було відпущено, так би мовити, на хвилі ринку, не стало дотацій, ціна на машини для селян непомірно підскочила вгору, а слідом за цим почався розвал усієї решти економіки села.

Сільгоспмашинобудування України було розраховано на масове виробництво. Воно добре тим, що здешевлює продукцію. ХТЗ будували американці, за відомою технологією заводу «Форд». Але за сучасних умов в Україні таке виробництво збиткове, оскільки не затребуване. Перейти на дрібносерійний випуск — проблематично: вузькоспрямовані лінії, спеціалізоване устаткування.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Довідка «ГУ»

На початку 90-х у Харківській області було запроваджено прообраз лізингу. Ініціатива покійного вже глави держадміністрації полягала в тому, що селяни під гарантії місцевої влади брали техніку в борг і погашали його протягом трьох років вищеним урожаєм. Повернення кредитів було стовідсоткове. Область поповнила свій парк тракторів сотнями машин. Щоправда, коли лізинг уже було запроваджено, як кажуть, за наукою, на всій території України, борги селяни чомусь повертати перестали. Чому? Історія про це замовчує.

Наш трактор не купують тому, що купити його нема за що

— Та все-таки було розроблено державну програму, і перед колективами ХТЗ і Південного машинобудівного заводу ставилося завдання — створити весь ряд тракторів, понад два десятки машин, потужністю від 12 до 250 к. с. Що протягом кількох років і було зроблено. Та чи можна назвати її раціональною?

— Навряд чи. Напевно треба було кооперуватися з Росією, Білоруссю, вести взаємовигідну торгівлю. Але перемогли «патріотичні почуття»: ми незалежні, ми все можемо! Тепер усі розуміють, що не тільки поховали інтеграцію, а й витратили даремно величезні оборотні кошти, щоб поставити всі ці машини хоча б на дрібносерійне виробництво.

Друга помилка полягала в створенні в цей самий період кількох моделей комбайнів. Що заважало працювати в кооперації з ростовським комбайновим заводом, тим паче, що в його машинах було майже 50 відсотків українських комплектувальних?

— Нині на адресу ХТЗ лунає чимало критики — не тією дорогою, мовляв, пішли товариші, не те робили. Час усе змінювати, доки завод не припинив свого існування...

— Та тією йшли, що потрібно і робили всі те, що могли, що взагалі можливо було зробити за таких умов! Але з появою нових моделей машин мав з'явитися і ринок покупців. Ми розробили і освоїли випуск багатьох неопаних машин, але їх ніхто не може купити. Немає довгострокових і вигідних кредитів. Вдумайтесь лише: за кілька років заводом практично за власні кошти було сконструйовано і поставлено на серійне виробництво понад десяток найрізноманітніших колісних машин, потужніс-

Фото автора.

тьо від 12 до 240 к. с. Більше того, ХТЗ продовжував випускати і гусеничні трактори. Це унікальне виробництво не тільки для України, а й для світового тракторобудування. Але наш трактор не купують. Тому, що купити його селяни не мають за що!

Німці були збентежені: ми не розуміємо, що у вас відбувається

— Ситуація безнадійна?

— Звичайно ж, ні. Ми зберегли підприємство, зуміли утримати працівників. Але цього замало. Однак скажіть, хіба можна оновлювати верстатний парк, окупність якого обчислюється багатьма роками, коли кредитна ставка 30—40 відсотків? Чи можна залучити на виробництво грамотних, перспективних молодих людей, якщо професію робітника дискредитовано?

Коли ми починали випускати трактори з німецьким двигуном, президент компанії «Дойц», побувавши в нас, в Україні, сказав: я вірю в майбутнє моїх моторів у цій країні! З такими землями сільгоспмашинобудування не може бути не затребуване. Трактори з «Дойцом» були гарні у всьому, але дорожчі, ніж звичайні. А уряд нічого не зробив для того, щоб їх «здешевити». Програму довелося згорнути. Німці були збентежені: ми не розуміємо, що у вас відбувається.

Нині ми стоїмо біля останньої межі. Так, маємо законодавство про підтримку сільгоспмашинобудування. Але норми його під час формування бюджету, інших розпорядницьких документів жодним чином не враховуються. Чому? Та тому, що таких законів багато, ледве не по кожній галузі. А коштів для всіх не вистачає. Тож давайте все-таки визначатися з пріоритетами: чи в сільськогосподарську галузь вкладати кошти, чи в авіацію. Звичайно, хочеться все зберегти, бо відрізати завжди боляче. Але, я гадаю, що з такими чорноземами, з кваліфікованими сільгоспвиробниками перевагу маємо віддати все-таки сільгоспмашу.

Держава зобов'язана сприяти розвиткові тракторобудування

— Петре Прокоповичу, от ви сказали на початку розмови, що папірцями вас уже не обдурити. А ви вірите в прорив, у серйозність намірів і здатність наших державних мужів повернути процес назад?

— Коли продукція не затребувана у себе на батьківщині, її виробництво в кінцевому підсумку приречено. Експорт — справа гарна. Але якщо держава, що має найкращі чорноземи світу, не сприяє розвиткові своєї, яку вже має, сільськогосподарської галузі, а сприяє придбанню аналогічної техніки за кордоном, то навіряд чи можна казати про те, що вона буде коли-небудь випускати продукцію, що відповідатиме кращим світовим зразкам. Я далекий від думки, що купувати необхідно лише трактори з нашою маркою, хоч вони вже сьогодні не ті, що були вчора. Однак трактор в Україні треба рятувати.

Було б глибокою оманою думати, що ми сидимо, склавши руки, і чекаємо, коли ж рідна держава обсипле нас золотими монетами. Повірте, якби всі розрахунки були лише на державну допомогу, ХТЗ уже давно припинив би своє існування. Та, на жаль, в Україні поки що немає серйозного інвестора.

Щоб потрапити в систему російського лізингу, ми організували в Росії три складальні виробництва, однак продали за чотири роки менш ніж 150 тракторів. Уряд захищає власного виробника. А що робить Україна? Оголошує викруткове складання новим заводом, надає іноземним виробникам і комерсантам найширші права, витрачає на ці комерційні проекти знову величезні бюджетні гроші.

Мені хочеться вірити, що цей рік буде переломним для галузі. Виробництво основних машин сертифіковано за стандартом ISO 9001. Укладено солідні контракти з Узбекистаном, Казахстаном, Туркменістаном. Підписано нові угоди з російськими регіонами, що обіцяють замовити складальний завод протягом кількох місяців. Надагоджуємо співробітництво з Молдовою, Грузією, Азербайджаном. Ми сподіваємося, що прокинеться й Україна. І, звичайно, я вірю в майбутнє ХТЗ і майбутнє України, як країни, що ще здивує світовими рекордами врожаю і нагодує не тільки себе, а й багато країн світу.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Р. С. Коли матеріал уже був готовий до друку, стало відомо, що тепер довгоочікувана нарада відбудеться на початку березня, уже нібито за участю Прем'єр-міністра В. Януковича.

І школу не люблять, і міліції не довіряють

МІЖ НАМИ, УЧНЯМИ

Цікаве опитування провели курсанти Луганської академії внутрішніх справ Арсен Мартинюк і Володимир Митринюк. З допомогою Інтернету вони відправили спеціально розроблену анкету своїм родичам у Чикаго і Мілан, попросивши розповсюдити її серед випускників середніх шкіл. Водночас ті само питання було запропоновано старшокласникам однієї луганської школи.

Учням трьох країн — Америки, Італії, України — пропонували оцінити три чинники: свою школу, добробут родини і страх перед злочинніс-

тю. Отримані відповіді Арсен і Володимир інтерпретували так: чим далі на захід, тим вище рівень «шкільного патріотизму». На запитання «Як ти оцінюєш свою школу?» тільки 39% опитаних луганських учнів вважають свій заклад кращим за інші, 67% міланських школярів люблять школу, а серед випускників Чикаго таких виявилось аж 75%.

Така само картина і під час оцінювання добробуту своєї родини: «високий» поставили тільки 9% опитаних у Луганську, у Мілані — 44% і в Чикаго — 85%.

Злочинності бояться

тільки 39% луганських школярів, 56% міланських дітей і 81% випускників Чикаго.

Тож, вважають автори дослідження, чим багатша сім'я і відповідно краща школа, тим більший страх перед злочинністю.

Найнижчий коефіцієнт довіри до міліції у луганських учнів, тоді як більшість опитаних у Чикаго відчують до працівників поліції найприязніші почуття. Ініціатори опитування дійшли ще одного висновку: чим бідніше суспільство, тим менше страху перед злочинністю і нижча довіра до міліції.

Алла АНТИПОВА.
Луганськ.

«Захопили» столичний парламент

Досі перебуваю під враженням від дводенного знайомства з нашою столицею, яке нещодавно здійснила у складі 24 представників Кіровоградського дитячого парламенту.

А розпочалося воно у штаб-квартирі Центру розвитку ООН в Україні, де ми прослухали лекцію в залі для переговорів. Незабутні враження залишилися від музеїв, вечірнього Києва і його майдану Незалежності, Києво-Печерської лаври, зустрічі з ровесниками з Київського міського дитячого парламенту. Та найбільше вразила нас зала Верховної Ради.

Інна ТІЛЬНОВА,
учениця 10 класу
Маловишківської гімназії,
голова районного парламенту дітей.

Плати і будеш безробітним

Саме такий курс, позбавляючи націю майбутнього, дедалі послідовніше нав'язують доморощені реформатори від освіти. Так, за останні 5–6 років кількість бюджетних місць у вузах Сумщини скоротилася майже в 2,5 рази. Якщо ще недавно за вищу освіту платив лише кожен сьомий, то нині кожен третій студент. Однак навіть платне навчання не захищає випускників від безробіття.

Владислав ЖМУРКОВ.
Сумська область.

ЩОДЕННИК

Невтішна перспектива

Моя розлучена донька виховує двох синів. Вона не в змозі самотужки оплатити їхнє навчання у вузах. Зокрема, поки ми шукали гроші, старшого хлопця з вузу відрахували. Тепер призвуть до армії. Чи стане онук знову студентом — питання.

Що в нас діється? Що робити дітям з малозабезпечених родин, які не можуть платити за освіту?

А. Шафран,
учасник Великої Вітчизняної війни,
дід чотирьох онуків.

Василівка
Запорізької області.

Мал. Вадима СИМІНОГІ.

А ЯК У НИХ?

Підвищують моральність обмеженнями

У Таїланді вводять «комендантську годину» для тих, хто молодше 18 років. Юні тайландці не зможуть вештатися вночі містом без супроводу батьків, причаючися до дитячої проституції і наркоторговлі. Розважальні заклади тепер закривають опівночі, а не о другій годині ночі. Уряд сподівається, що це підвищить мораль і моральність у столиці, де більшість барів, масажних салонів і нічних клубів — звичайнісінькі борделі.

Зростання вкладів — ще не ознака добробуту

ГРОШІ

Гостра дискусія в сесійній залі щодо регулювання заборгованості закладами фізичних осіб АБ «Слов'янський» переконала: про ефективність банківського нагляду говорити ніколи не пізно. Тому я зустрівся з радником Голови Нацбанку, заступником економічних наук Русланом ГРИЦЕНКОМ.

— Руслане Андрійовичу, скільки комерційних банків нині мають право залучати кошти населення?

— Майже всі зареєстровані: 179 комерційних банків. Але ті з них, що проводили ризиковану кредитно-інвестиційну політику, тимчасово обмежені у праві збільшувати обсяг коштів, які залучають від фізичних осіб. Банкіри вчасно відчули привабливість цих ресурсів. На початку становлення нашої банківської системи їх більше приваблювали кошти юридичних осіб (підприємств). Вклади населення в пасивах комбанків раніше зростали щорічно на 68–71 відсоток, їх обсяги досягли на тлі деяких останніх банкрутств таких масштабів, що Нацбанк був змушений вдатися до певних обмежень. Так, комбанкам заборонили залучати вклади фізичних осіб на більш як 50 відсотків їхніх пасивів. Отже, якщо перевищив зазначений обсяг, отримуєш статус спеціалізованого ощадного банку — і дотримуйся більш жорстких порівняно з універсальними банками нормативів. Просто, зате дієво.

— Питома вага вкладів населення найбільша у комбанках «Аваль» та «Приватбанк», а ще — в Ощадному. Саме там частка вкладів населення дуже близька до згаданого вами нормативу. А частка залучених грошей населення в чистих зобов'язаннях Ощадбанку перевищує 50 відсотків. Чим це пояснити?

— Не тільки згадані банки досягли рівня 50 відсотків у пасивах. Та проблема, мабуть, не в обсягах вкладів, а в тім, як банк ними розпоряджається, куди він їх вкладає і які гарантії їх повернення. Якщо у банку виважена кредитна політика — коштам населення нічого не загрожує, якщо ні... Нацбанк щорічно перевіряє якість активів (кредитних вкладень) у найбільших банках і, якщо бачить якісь проблеми, застосовує відповідні заходи впливу. Щодо державного Ощадбанку, то він фактично є спеціалізованим Ощадним банком, вклади якого гарантуються державою, тому сумнівів у його платоспроможності не повинно бути, поки платоспроможна держава.

— Торік перелік банків, що не могли гарантувати повернення й обслуговування вкладів населення, обмежився чотирма — АКБ «ОЛБанк», «Укрспецімпексбанк», АТ «Наш Банк», АКБ «Технобанк». До того ж останній, за рішенням Нацбанку, відновив свою діяльність. Сьогодні в стадії ліквідації перебуває більше банків. Чи означає це, що жорсткіший стає контроль за їх діяльністю?

— Контроль за діяльністю банків стає і жорсткіший, і професійніший. Банківський нагляд, на мій погляд, структура, яка вдосконалювала свою робо-

ту і вчилася швидше за всю банківську систему, використовуючи міжнародний досвід та консультації. Контроль за банками здійснюється не тільки шляхом періодичних перевірок банків, а й щоденно — через моніторинг їх нормативних показників діяльності.

— Раніше вклади населення кредитували здебільшого підприємства, що здійснювали комерційну торгівлю. А тепер?

— Наприкінці 2003 року кошти вкладників поверталися населенню у вигляді кредитів лише на 28 відсотків. Але цей обсяг збільшуватиметься. Нацбанк прийняв низку нормативних актів, спрямованих на поліпшення кредитування населення, що стимулюватиме зацікавленість комбанків цим видом діяльності. Це вже очевидно, адже наприкінці 2002 року населенню поверталось у вигляді кредитів лише 17 відсотків вкладів.

— У лютому очікувалося підняття процентних ставок до 11–14 відсотків річних у доларах та євро, до 20–24 відсотків — у гривнях. Серед причин називали певний дефіцит коштів, пов'язаний з бумом споживчого кредитування. Чому цього не сталося?

— А хто сказав, що не сталося? Нацбанк поставив перед собою два завдання: посилили привабливість та обсяги кредитування і зменшити відсоткові ставки. Але ж, посилюючи привабливість кредитних операцій, ми автоматично активізуємо й попит на кредитні ресурси, що призводить до зростання відсоткових ставок. Але це тимчасово: ринок вирівняє відсоткові ставки, банки знайдуть джерела для фінансування кредитних операцій, зокрема й дешевші позики за кордоном. Торік споживчі кредити (на квартири,

авто, навіть побутову техніку) зростали не менш стрімко, ніж вклади населення. Мало того, випереджальними темпами на загальному тлі зростали довгострокові кредити, частка яких у кредитному портфелі банківської системи вже 38,3 відсотка.

— Уряд та Нацбанк прийняли постанову, якою підтримали законопроект про задоволення вимог вкладників—фізичних осіб комерційного банку «Слов'янський». Я б не назвав цей банк типовим з огляду на рахунки вкладників. А що думаєте ви?

— І я не назвав би його типовим, але з іншої причини. В нашій країні кожен банк — нетиповий. Закордонна преса писала: «В Україні немає добрих банків, є лише менш погані». Але то — від нерозуміння нашої специфіки.

Найбільш ризиками у нас для великого бізнесу поки що, гадаю, лишаються політичні ризики. І від них треба страхуватися

Кожен це робить як може, від цього й виникає специфіка нашого бізнесу, зокрема банківського. А щодо згаданого законопроекту, то він сприятиме зниженню напруження серед колишніх вкладників комбанку. Хоча чому такий нормативний документ прийнято лише по одному банку? Я вважаю, це цікавить вкладників й інших фінансових установ.

— А спробуйте намалювати портрет найтипівішого вкладника. Слухаючи Першого віцепрем'єр-міністра, можна подумати, що зростання вкладів населення — ознака заможності народу...

— Якщо йдеться лише про вкладників, то це люди зі стабільним доходом, якого виста-

чає на задоволення життєво необхідних потреб родини з двох-трьох осіб і зберігання невеликих заощаджень, від однієї до п'яти тисяч гривень. Судячи з того, що питома вага вкладів населення у кредитному портфелі становить лише 12 відсотків, типовий вкладник презентує мізерну частину працездатного населення, яка значно поступається тій, що віддає перевагу неорганізованим («панчінним») заощадженням. Банкіри — реалісти і добре розуміють, що навіть позитивна динаміка вкладів населення, яка була торік, ще не дає підстав для рожевих звітів.

— Я не питаю, чи вважаєте ви достатньою суму гарантування вкладів фізичних осіб...

— Звісно, ця сума далека від бажаної. В Європі гарантують не менш як 20 тисяч євро. Для нас така норма нині не лише висока, а й шкідлива. Чому? Українські банкіри, коли відчуватимуть, що вклади фізичних осіб гарантовані фондом, почнуть дозволяти собі більш ризиковані операції з коштами клієнтів, і це збільшить вірогідність їхньої втрати. Тому не можна поки що давати можливість нашим банкірам розслабитися. Але поступово ця сума зростатиме, і це безперечно вплине на підвищення стабільності банківської системи, зростання обсягів вкладів та, відповідно, обсягів кредитування. Хоча наша економіка та банківська система ще далекі від бажаних, минулий рік засвідчив, що ми не стоїмо на місці. Але жоден організм не здатен розвинути без подолання тих чи інших ускладнень. Тож сподіваємось, що ми дочекаємось вагоміших гарантій і стабільнішої банківської системи.

Сергій ВЛАД.

Медицина, яка полюбить хворих

Саме таким повинен стати інститут сімейних лікарів, який запроваджується у Хмельницькому. Але на шляху до цієї любові ще багато нерозв’язаних проблем

ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧА

Лист, який надіслав у редакцію хмельничанин *Анатолій Кудін*, на жаль, не поодинокий серед скарг такого роду. Писав він про те, що у поліклініці заступник головного лікаря поводитись з ним грубо і нетактовно, піддала сумніву те, як він отримав посвідчення інваліда. А коли він попросив підписати рецепт на безплатне отримання ліків, котрі його дружині належать як інваліду першої групи професійного захворювання, почув грубу відмову.

Коли ми зустрілися з *Анатолієм Григоровичем*, з’ясувалося, що разом із дружиною вони, якщо можна так сказати, хворі-професіонали. Маю на увазі не те, що довго лікуються від хвороб, а те, як обстоюють свої права на лікування, зокрема і безплатне. Кудіни показали кілька папок домашнього архіву, де зібрано різні довідки, документи, звертання до правоохоронних органів і навіть судові рішення. Право на інвалідність дружини їм довелося доводити мало не через Генеральну прокуратуру, а потім підкріплювати рішенням суду.

Кудін каже, що він впертий і свого доб’ється. І у згаданому випадку також. Переконує, що його, можливо, задовольнило б просте вибачення за непрофесійну поведінку. Але, оскільки він цього не дочекався, то обстоюватиме свої права у різних інстанціях за допомогою скарг, листів, звернень...

Таких писак, відверто кажучи, не дуже полюбляють в офіційних установах. Та цікавий факт: на більшість своїх звернень Кудін все-таки домігся позитивного рішення, хоч інколи на це витрачав місяці і навіть роки. То виходить, пацієнт все-таки мав рацію?

Добре, що у нього вистачає сил наполягти на своєму. Але таких, котрі стукають у всі двері, небагато. А скільки пацієнтів, почувши грубе слово від лікаря, отримавши відмову, зіткнувшись із нерозумінням проблеми, так і залишаються наодинці зі своєю хворобою. Хто повинен їм допомогти? Лікар? Та парадокс: часто вони

шукають захисту саме від нього.

Заступник начальника Хмельницького міського відділу охорони здоров’я *Євген Базидевич* переконаний, що вихід із цієї ситуації є. І він вбачає його в запровадженні сімейної медицини. Перші паростки її в обласному центрі проросли ще три роки тому, коли було створено амбулаторію сімейного типу. Нині таких у місті вже чотири, і обслуговують вони більш як 25 тисяч пацієнтів. Такі кроки допомогли хмельничанам виграти своєрідний грант у подальшому запровадженні системи сімейної медицини з допомогою Євросоюзу. Тепер місту забезпечено уливання майже у мільйон євро, що надходитиме протягом трьох років. Для бідної медицини це — істотно. Але чи означає це, що за цей термін у кожну родину справді увійде той лікар, котрий по-справжньому турбуватиметься про її здоров’я. Причому конкретної, а не середньостатистичної.

Як визнають самі медики, ставлення пацієнта до сімейного лікаря неоднозначне. З одного боку, образ доктора із західного кіно, дуже милого, щирого і турботливого, якому можна зателефонувати серед ночі і довірити всі сімейні таємниці, не просто мрія нашого пацієнта, а фантазія. З другого, кожен наче і розуміє, що за такого лікаря треба добре заплатити. А таких грошей немає ні у пенсіонера, ні у безробітного. Отож, як мовиться, і хочеться, і колеться.

У хмельниччан є тепер лікарі, а це три десятки фахівців, котрі, хоч і сімейні лікарі, але працюють без додаткової оплати

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

■ ■ ■
Якщо спроба запровадити сімейне лікування допоможе зробити хоча б кілька кроків назустріч один одному, то її варто лише вітати. Можливо, ми й справді зможемо зателефонувати лікареві посеред ночі і розповісти про всі свої проблеми.
■

з боку пацієнта. Виявляється, можливе і таке. Причому всі переконують, що лікують вони справді за новими принципами. Отож я одразу поцікавилася у головного лікаря поліклініки №2 *Анатолія Козака* (на базі цього закладу діє дві сімейні амбулаторії), як стати пацієнтом такого лікаря?

З’ясувалося, що я, на жаль, можу розраховувати лише на свого дільничного. Перша сімейна амбулаторія, котра, до речі, почала працювати в моєму мікрорайоні, може обслужити сьогодні лише мешканців навколишніх будинків — майже сім тисяч осіб. Решта тринад-

цять тисяч змушена торувати дорогу до своєї поліклініки. Широ сказати, я поки що можу лише позаздирити отим обраним, котрі мають своїх, сімейних ескулапів, можуть з р о б и т и

щеплення, пройти ультразвукове обстеження і здати всі аналізи, отримати фізпроцедури, пролікуватись у денному стаціонарі і навіть оформити лікарняний. А ще уявіть собі, що ваш лікар знає все не тільки про вас, а й про ваших дітей і бабусь з дідусями. Приходять на виклик, він просто зобов’язаний запитати, як почуваеться кожен член родини. Щоправда, відповідальність за новонароджених малюків поки що взяли на себе не всі сімейні амбулаторії. Деякі разом з дорослими лікують дітей з семи років. Але, як вважає головний міський педіатр *Валентина Садома*, переведення під опіку сімейних лікарів немовлят — це лише справа часу. Набувши певного досвіду, вони доглядатимуть своїх пацієнтів від народження до виходу на пенсію.

До того ж, якщо ваш бешкетник розтягнув зв’язки на нозі, такий лікар не відправлятиме його до хірурга, а накладе тугу пов’язку сам. Без лора справиться із запаленням вуха і без гастроентеролога запропонує ліки для хворого шлунка. Перелік хвороб, котрі повинен лікувати родинний ескулап, значно ширший, ніж у звичайного дільничного терапевта. Медики уже підраховали, що до лікарів первинної ланки в

поліклініці звертається майже 40 відсотків хворих, решта — йде до вузьких фахівців. А сімейний лікар готовий надати первинну допомогу у 70 відсотках випадків.

Одне слово, переконувати у перевазі саме такої моделі охорони здоров’я наче не треба, але... Одразу доведеться позбутися ілюзії, що сімейний лікар — це ваш і тільки ваш лікар. В середньому на одного такого спеціаліста у Хмельницькому припадає майже півтори тисячі пацієнтів. Звичайно, це дещо менший тягар від того, що несе на своїх плечах дільничний терапевт. У нього ця цифра вимірюється від 1,8 до 2,3 тисячі осіб. І все-таки неважко підрахувати, що на одного сімейного припадає близько трьохсот родин. Любити, знати, переживати за здоров’я кожної — практично неможливо. До того ж пригадаймо знамениту фразу про те, що наш лікар лікує на стільки, на скільки йому заплачено. Так от різниця в зарплаті дільничного і сімейного лікаря становить близько... восьми — дев’яти гривень. Скільки додаткової уваги, любові і професійності може вміститися у цю десятку?

Причому сімейний лікар працює за визначеними для всієї медичної системи нормами. Хоча вони трохи нижчі від стандартних, але, приміром, в одній із сімейних амбулаторій два лікарі за три години мають прийняти тридцять відвідувачів. Звичайно, це значно менше, ніж у поліклініці, де в довжелезних чергах хворим доводиться проводити по кілька годин. Однак навіть такий знач-

но менший наплив важко назвати індивідуальним лікуванням. У жодному разі не хочу ставити під сумнів той факт, що вже перші кроки сімейної медицини мають багато доброго і прогресивніші від традиційного медобслуговування. Йдеться лише про те, що поки сімейний лікар перебуває і у законодавчих, і у фінансових лещатах, котрі стоять на охороні старих традицій. Сьогодні все фінансування проводиться не з урахуванням статусу і кваліфікації лікаря, а з розрахунку на одного пацієнта. Медики просять на свою п’ятирічну програму 868 тисяч гривень. Якщо виходити із можливостей місцевого бюджету, це чимало. Якщо перекласти все це в площину якості медобслуговування, стане зрозуміло, що лікуватимуть нас не набагато краще.

— Взагалі ідеальним варіантом для сімейної медицини є такий, коли громада кількох будинків, вулиць чи мікрорайону обирає для себе свого лікаря, котрому довіряє і який відповідає всім її вимогам. Це може бути і сімейна амбулаторія. Але громада має право попросити у місцевої влади певні кошти на їх утримання.

Поки що вони повинні рятуватись від своїх бід окремо — лікар і пацієнт. Якщо спроба запровадити сімейне лікування допоможе зробити хоча б кілька кроків назустріч один одному, то її варто лише вітати. Можливо, ми й справді зможемо зателефонувати лікареві посеред ночі і розповісти про всі свої проблеми. Як у кіно.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

У НОМЕР

Тарифи підуть по етапу

Виконком Донецької міської ради прийняв рішення про поетапне підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги. Більшість інших міст області вже переглянули розцінки в бік збільшення, однак в обласному центрі питання обґрунтованості нових тарифів вивчали кілька місяців. Квартирна плата збільшиться уже з березня, холодна вода подорожає з квітня, гаряча — з червня, а тепло — з листопада. Зокрема, за квадратні метри донеччани платитимуть на 15—32 відсотки більше — залежно від наявності побутових зручностей. Холодна вода обходитиметься на 65 відсотків дорожче, гаряча — на 68. На 32 відсотки більше доведеться викладати за централізоване опалення, якщо немає лічильника, і майже в 1,5 разу більше за його наявності.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

Отруїлися парами кислоти

У Калуші в ЗАТ «Лукор» загинуло троє робітників. Під час підготовчо-профілактичних робіт (очищення ємкості) в цеху виробництва калійної солі отруїлися парами соляної кислоти і померли на місці два апаратники і майстер зміни. Усі вони — мешканці міста Калуша.

Як повідомила прес-служба прокурора Івано-Франківської області, викиду отруйних речовин в атмосферу не було.

За даним фактом прокуратура Калуша проводить перевірку. Спеціальна комісія розслідує причини та обставини нещасного випадку.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Фотофакт

Зусиллями лікарів *Анатолія Ярового* (на знімку ліворуч) і *Олександра Нанарова* в урологічному відділенні *Миколаївської лікарні «Швидкої допомоги»* упроваджують сучасний метод щадних оперативних втручань — малоінвазивні ендоскопічні операції.

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

У горах легко дихати, та важко жити

Зайнятість людей в найбільш заселеному регіоні України, Закарпатті, — проблема не сьогоднішня і навіть не вчорашня. Здавна закарпатці виїжджали до Бельгії, Канади, Америки, Австралії, щоб заробити на хату й кілька соток землі. А за радянських часів заготовляли ліс, будували житло і тваринницькі ферми, обробляли бурякові плантації і збирали врожаї ледь не по всьому незламному. Їхні золоті руки цінували скрізь. І заслужили за це оте несправедливе й зневажливе: «заробітчани». Саме з цього і розпочалася розмова із директором Закарпатського обласного центру зайнятості населення Іваном ГОЛУБКОЮ (на знімку).

Ринок праці — не базар

— На початку 2002 року рівень безробіття становив понад 13 відсотків, тепер — 7,4 відсотка. Поліпшенню ситуації на ринку праці сприяли зміни в економіці Закарпаття та активна інвестиційна політика. На умовах спеціального режиму інвестиційної діяльності в області вже реалізується 82 інвестиційні проекти на 253 мільйони доларів США, а в рамках СЕЗ «Закарпаття» укладено 14 інвестиційних договорів на 92,5 мільйона доларів. Тільки торік стали до ладу нові підприємства: «Ядзак» із плетіння системних джгутів у селі Минаї Ужгородського району, «Гроклін—Карпати» з пошиття верхів сидінь для автомобілів в Ужгороді, термінал «Карпати» у селищі Батьові Берегівського району. Восени цього року буде завершено будівництво заводу фірми «Леоні» в Мукачеві, а це близько 3 тисяч робочих місць. І, що дуже важливо, у гірському Воловці, на виробничих площах колишнього заводу «Електрон», концерн «Делфі» теж налагоджує виробництво із плетіння кабельних джгутів. Вже в травні тут буде 600 робочих місць, а через рік — 3000.

— Але ж і в області кількість вакантних місць зростає. Вже призабутими оголошеннями «Потрібні на роботу» знов зарясніли обласні газети.

— За останні два роки кількість підприємств, які подають нам відомості про вільні робочі місця, практично подвоїлася, а кількість заявлених вакансій на 1 січня 2004 року зросла в півтора разу проти відповідного торішнього періоду. Наша служба проаналізувала якісні характеристики вакансій, на які підприємства запрошують безро-

ботомого через безробіття. До того ж той, хто не працює, отримує субсидії, соціальну допомогу, що передбачена малозабезпеченим та сім'ям з дітьми, і особливого ентузіазму в працевлаштуванні не виявляє.

Клієнт номер один

Ним, поряд із безробітним, вважають роботодавця.

— Якщо він не створює робочих місць, центр зайнятості мало що може запропонувати безробітному, — **продовжує Іван Голубка.** — Якщо роботодавець не сплатить страхові внески на випадок безробіття, то й ті, хто опинився без роботи, не отримають матеріальну допомогу. Зі свого боку ми надаємо роботодавцям інформації на створення додаткових робочих місць для тих, хто зареєстрований на біржі праці. В такий спосіб лише

ент — це особа віком до 28 років. Кожен сьомий з них не приступав до роботи по закінченні навчального закладу, а отже, не має практичного досвіду. Не вистає й відповідних робочих місць для інвалідів та тих, хто через тривале безробіття втратив фаховість чи в результаті технічного переоснащення підприємства не відповідає рівню нових професійних вимог. Останнім часом цей список поповнюється і військовослужбовцями, котрі вивільняються зі Збройних Сил і не мають цивільної спеціальності. З огляду на це змінюють орієнтири як профтехучилища та професійні ліцеї, так і обласна служба зайнятості у плануванні та організації професійного навчання. Робимо ставку на ті професії, які мають попит на ринку праці. Зокрема це фахівці сфери побутових послуг і громадського харчування — кравці, перукарі, кулінари, бармени, офіціанти тощо. Оскільки наш регіон ще й рекреаційно-туристичний, готуємо агентів з організації туризму чи екскурсводів. За направленням служби зайнятості ці спеціальності можна здобути в Мукачівському та Міжгірському профтехучилищах, а знання з основ підприємницької діяльності — на курсах цільового призна-

чинним законодавством видів державної допомоги збільшується на 20 відсотків. Торік різні види матеріального забезпечення через безробіття отримали близько 20 тисяч горян.

Базовим — базу

— Відомо, що один соціальний працівник базового центру в Україні надає соціальні послуги більш як сотні безробітних і восьми десяткам платників внесків у Фонд загальнообов'язкового страхування на випадок безробіття. Навантаження соціальне. Який внесок Закарпатського обласного центру зайнятості в цю справу і чи маєте відповідну базу?

■ ■ ■

14 відсотків опитаних заявили, що за межами області й країни працювали за усною домовленістю, тобто нелегально.

■

— Нарікати гріх. У районах та містах області працює 15 базових центрів. Усі вони в основному забезпечені належними приміщеннями і комп'ютеризовані. Щорічно сюди звертається майже 100 тисяч відвідувачів. Тож навантаження дещо більше, ніж загалом в Україні. Приміром, у Рахівському райцентрі зайнятості одному працівникові відділу працевлаштування доводиться надавати послуги з пошуку роботи щомісяця в середньому 530 громадянам, а спеціалістам відділу надання послуг ро-

вже йшлося, кілька слів, будь ласка, про сприяння підприємству.

— Згідно із Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» тим, хто тривалий час не може підшукати роботу за фахом, а за своєю підготовкою здатен і готовий відкрити власну справу, всю річну суму належної допомоги через безробіття центри зайнятості виплачують одразу. Проте вона незначна — середньообласний її рівень десь 1500 гривень. Якщо нема додаткового стартового капіталу, на ці гроші не дуже розкрутишся. До речі, Комітет з питань соціальної політики та праці Верховної Ради України визнав таке «забезпечення» неефективним. І звернувся до Кабміну з пропозицією внести зміни до згаданого закону та передбачити додатковий вид матеріального забезпечення безробітних для підприємницької діяльності — фінансової допомоги на поворотній основі: без використання найманої праці — до 100 мінімальних зарплат, з її використанням — удвічі більше. Це вже суттєва підтримка розвитку підприємництва і, зокрема, в депресивних районах. Горяни свого власного стартового капіталу здебільшого не мають. Слід урахувати й те, що сільське населення в області становить 60 відсотків. Із мотикою та граблями фермером не станеш. Навіть відгодовану з великими труднощами худобу селяни не знають де продати. Об'єднавши зусилля і кошти, вони змогли б відкрити в селі міні-цех із переробки сільськогосподарської продукції. Це дало б можливість розв'язати одразу кілька проблем: зайнятості ще кількох людей, збуту продукції інших своїх односельців та й, зрештою, забезпечення хоча б дитсадків, шкіл, лікарень екологічно чистими продуктами. Тоді й дарі лісів та полонин — гриби, ягоди тощо — верховинці не продавали б за безцінь більш підприємливим італійцям чи австрійцям.

— Тому абсурдним видається намагання передати кошти Фонду загальнообов'язкового державного страхування до державного бюджету. Там їм можуть знайти інше застосування. На ці граблі ваше відомство вже, здається, наступало...

— Те ж саме скажу про оплачувані громадські роботи. Здебільшого це благоустрій населених пунктів та об'єктів соціального призначення, а також догляд за немічними, самотніми, хворими. Тільки торік на громадських оплачуваних роботах було зайнято 7 300 безробітних. А ось як розподілилися кошти на оплату їхньої праці. Фонд загальнообов'язкового страхування на випадок безробіття виділив 1 мільйон 71 тисячу гривень, підприємства — 46 тисяч, а місцеві бюджети — неповних 18 тисяч гривень. Від коментарів з вашого дозволу утримаюся...

Розмовляв Іван ГУДЗОВАТИЙ.
Ужгород.
Фото Івана ГОТРИ.

Голови галузевих обкомів облпрофради знайомляться з роботою служби зайнятості.

бітних. Виявилось, що зарплатня на третині вільних робочих місць порівняно невисока. Мають місце ненормовані робочі дні, робота у вихідні, важкі умови праці. Через це кожна четверта вакансія не заповнюється. Та й роки безробіття розхолодили людей. Частина з них навіть вигідно бути безробітними. Найпер-

■ ■ ■

В області вже реалізується 82 інвестиційні проекти на 253 мільйони доларів США, а в рамках СЕЗ «Закарпаття» укладено 14 інвестиційних договорів на 92,5 мільйона доларів.

■

ше тим, хто не має кваліфікації чи вона низька. Мінімальна допомога через безробіття становить 80-90 гривень, невдовзі буде 105. Якщо з середнього заробітку відрахувати податки та внески до страхових фондів, витрати на проїзд до місця роботи і додому, то залишок майже дорівнюватиме розміру мінімальної

торік було створено 930 додаткових робочих місць. Це, як і підготовка фахівців на замовлення роботодавців із стажуванням безпосередньо на робочих місцях того чи іншого підприємства, — майже стовідсоткова гарантія працевлаштування. Виправдовують наші сподівання і ярмарки та міні-ярмарки вакансій. За їх результатами десь третина безробітних, котрі беруть участь у ярмарках, отримує роботу.

— Іване Васильовичу, більш як 20 років ви працювали в органах виконавчої влади. Як історик за фахом, як начальник обласного управління у справах молоді і спорту, а згодом керівник апарату обласної ради добре знаєте і особливості регіону, і проблеми працевлаштування. Зокрема тих, хто не може конкурувати на ринку праці.

— Найскладніша ситуація в середовищі молоді. Кожен четвертий наш клі-

чення на базі Закарпатського інституту імені Августина Волошина МАУП. І ще одне. Майже кожен турист, залишаючи наш край, хоче придбати щось на згадку. Але з розпадом колгоспів пішли в небуттія і сувенірні цехи, тому мусимо відродити славу закарпатських народних ремесел. Повертаємось до підготовки різьбярів, вишивальниць, майстрів лозоплетіння. До речі, це добра можливість отримати роботу й інвалідам.

— І все ж Закарпаття — регіон традиційно працелюбний. Особливо його гірські села...

— Регулювання ринку праці в сільській місцевості й надалі залишається гострою проблемою. Там виникли своєрідні осередки довготривалого безробіття. Якщо загалом по області на одне робоче місце претендує десять осіб, то в гірських районах у кілька разів більше. Ще одна деталь. Згідно зі статтею 6 Закону України про статус гірських населених пунктів розмір усіх передбачених

ботодавцям в Ужгородському чи Мукачівському міських центрах зайнятості — майже 300 підприємствам та підприємцям. Тому за підтримки Державного центру зайнятості і, зокрема, його директора Володимира Галицького поліпшуються умови нашої роботи. Обласні виділено понад 7 мільйонів гривень для будівництва Ужгородського та Берегівського міських районних центрів зайнятості. Є й домовленість про створення центру зайнятості в селищі Дубовому в одному з найбільших сільських районів нашої держави — Тячівському. Впроваджено Єдину інформаційно-аналітичну систему, яка є інструментом практичного застосування єдиної технології обслуговування незайнятого населення. Доброю підмогою в роботі є й газета «Зайнятість населення». Виходить вона щомісяця накладом в 4 тисячі примірників. Безробітні цілком заслужено називають її «За нас».

— Окрім послуг, про які

«Юний комунар» на схилі років

Шахтарське місто пережило і війну, і ядерний вибух. Однак не витримало закриття вугільного підприємства

Стежка до храму мистецтв

На порозі палацу культури шахти «Юний комунар» нас зустріла жінка із відрами, повними снігу. Саме так «видобувають» воду для миття підлоги у цьому храмі мистецтв. У єдиному опалюваному приміщенні дітлахи завзято репетирували під музику. У кутку стояла «буржуйка». «Може, не треба фотографувати? — озвалася одна зі співробітниць, побачивши об'єktiv фотоапарата, націлений на піч. — Ше закриють нас, побачивши, як ми працюємо».

Колись палац був центром тяжіння у шахтарському місті. Не одне покоління дітей виросло тут. І нині в цих стінах школярі продовжують займатися хореографією, прикладним мистецтвом, а дорослі збираються на заняття народного хору. Але все культурне життя проходить у єдиному приміщенні. Решта не подає ознак життя. Вирізано батареї центрального опалення. Могильним холодом віє у глядацькій залі — а кажуть, тут була неповторна акустика. Не горять шикарні люстри на другому поверсі, а в стінах тріщини. Зі стелі сиплються штукатурка і ліпнина.

Палац культури шахти «Юнком» (так скорочено називають вугільне підприємство) — нетиповий проект. Фотографію споруди, збудованої військовополоненими німцями, ви знайдете у Великій Радянській Енциклопедії. Палац і тепер вражає архітектурою і прикметами колишньої величі. Але унікальну будівлю спіткала доля більшості об'єктів закритих шахт. Раніше вугільне підприємство виділяло кошти на ремонт і забезпечувало храм мистецтв вугіллям для котельної. Тепер «Юнком» ліквідували, палац передали на баланс міської влади. Штати урізано до неможливого: прибиральниці — 0,5 ставки, чергова — 0,75 ставки. Все побачене якимось не в'яжеться зі словами обласного керівництва, яке щодня нагадує про власну ініціативу — оголосити 2004-й роком духовності на Донеччині.

Дичавіють собаки і люди

Засніженою вулицею троє хлопців тягли навантажені металобрухтом санчата. У школах оголосили карантин, і багато хто з учнів вирішив скористатися несподіваними канікулами. Металобрухт став джерелом заробітку і дорослих, і дітей. На промисел (здебільшого — на

шлакові відвали сусіднього металургійного заводу) відправляються цілими родинами, і часто-густо зроблені в пункті приймання гроші витрачають не на хліб і молоко дітям, а на випивку голові сім'ї. Неблагополучних родин стає більше: якщо раніше в місті їх нараховували кілька десятків, то нині, стверджують у міськвиконкомі, на облік можна ставити сотнями.

— Подивіться, що робиться, — стривожено каже мешканець міста Григорій Хавілов, — увечері біля під'їзда молодь «ширяється», п'є. Тому що немає чим зайнятися. Хіба не можна у нашому палаці організувати спортивні секції чи дискотеки? Люди охоче платили б гроші, може, і прибуток якийсь був би.

Діти Юнокомунарівська танцюють... навколо «буржуйки».

П'ятиповерхівка в центрі Юнокомунарівська, поруч із виконкомом і пам'ятником Леніну, зяє розбитими шибками. По другий бік випадають в око забиті вікна та напівзруйновані балкони у двоповерховому будинку. Дворами бігають зграї здичавілих собак. Люди кидають житло, не сподіваючись виручити за нього ані копійки, перебираються до інших міст. Комусь легше почати життя з нуля, аніж боротися за виживання в рідному місті.

об'єднання, заздалегідь знаючи, що тут залишаються мешканці, просило їхні потреби «не враховувати». Мовляв, живіть, як знаєте.

Консервація: «суха» чи «мокра»?

Попервах робітники шахти, яким не виплачували гроші багато місяців, навіть зраділи, що підприємство ліквідується: отже,

борги повернуть. Однак шахту «Юнком» не повинні були закривати. Принаймні із таким поспіхом, із яким це робило начальство.

Про особливості названої шахти в Донбасі знають усі. Саме на «Юнкомі» у вересні 1979 року стався підземний ядерний вибух. Згідно з офіційною версією, вибух було здійснено для того, щоб зменшити вміст метану у вугільних пластах. Ефекту досягти не вдалося, але наслідком експерименту під кодовою назвою «Кліваж» стало те, що на глибині 903 метри утворилася порожнина, де міститься майже 100 тонн скловидної маси силікатних порід, всередині яких зосереджено до 95 відсотків радіоактивних продуктів вибуху. З цієї причини традиційний для більшості українських шахт «мокрый» метод закриття, коли виробки просто затоплюють, не підходить для Юнокомунарівська.

— Питання про те, у який спосіб законсервувати шахту, досі дебатуються в Києві, — каже міський голова Анатолій Орел. — Я категорично проти затоплення шахти. Що таке затопити горизонт 920 метрів? А якщо капсула дасть тріщину — що тоді? До неї не дістатися. Заражена радіонуклідами вода через підземні потоки дістанеться аж до Азовського моря. Це катастрофа для всієї Східної України. Єдиний вихід — підземна виробка, де міститься капсула, має бути в гарному стані, туди має бути забезпечено доступ у будь-який час. Треба організувати спостереження, доки не закінчиться період напіврозпаду радіонуклідів. А залити водою — це загибель.

Свого часу міська влада писала перелік пропозицій до проекту закриття шахти «Юнком». Згадувалися там і телефони (після ліквідації відомчого зв'язку цілі селища залишилися без телефону), і реконструкція тепло- та водопостачання, і благоустрій. Однак жодна пропозиція не увійшла до проекту. До міської ради, яка закликала не приймати необдуманих рішень і не закривати шахту, ніхто не прислухався. Нині всю соціальну сферу передано місцевій владі. А на благоустрій Юнокомунарівська бюджет виділяє аж... 40 тисяч гривень на рік.

Парадний вхід до палацу культури завалено снігом.

Втім, Анатолій Орел, здається, оптиміст: шість котелень переведено із вугілля на газ, і ось уже два роки місто зимує з теплом. Центральна вулиця освітлюється вечорами, музична школа стала школою мистецтв, встановлено два таксофони, з яких можна телефонувати цілодобово. «Ми не збираємося помирати, ми думаємо жити», — каже міський голова. Але неможлива статистика свідчить: поки що на одного новонародженого в місті припадає чотири смерті. За лічені роки кількість жителів із 25 тисяч скоротилася до 18 тисяч.

... Три роки тому місто відвідав Артур Альтман, громадянин Німеччини, член товариства Бохум—Донецьк. Після війни пан Альтман був одним із тих, хто будував палац культури шахти «Юнком». Під час приїзду до України гість хотів згадати юність і побачити витвір своїх рук. Адже Артур Альтман виконував справді мистецьку роботу — ліпнину палацу. Колишній військовополонений ходив, розчулений, коридорами і залами знайомої будівлі, де досі збереглися створені ним архітектурні прикраси. Його уразило, що палац руйнується. Міський голова Юнокомунарівська попросив гостя знайти в Німеччині громадські організації, які профінансували б відновлення цієї пам'ятки. Гість дипломатично пообіцяв подумати.

«Пане Альтман, а чи могли ви будувати палац не надто добротно, адже це була підневільна праця?» — запитав Анатолій Орел. — «Але ж це моя робота, — здивувався гість. — Я поважаю себе як спеціаліста і не міг робити як-небудь». Дивно, а в наш час керівникам, причетним до закриття вугільних підприємств, чомусь дозволяється робити як-небудь. Не рахуватися з людьми та їхніми потребами. Чи не тому Юнокомунарівськ, який пережив і війну, і ядерний вибух, не витримав ліквідації шахти?

Ліна КУЦЬ.

ОГОЛОШЕННЯ

Господарським судом м. Києва, 01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В за позовом Державної податкової інспекції у Печерському районі м. Києва порушено справи про банкрутство щодо наступних підприємств:

1) Приватне підприємство «МОНОЛІТ-А», ідентифікаційний код 31751173, 01023, м. Київ, бул. Лесі Українки, 15А, р/р № 26003300263401 в АКБ «ТАС-Комерцбанк», МФО 300164, справа № 23/63-б.

2) Товариство з обмеженою відповідальністю «ПРОМРЕСУРС», ідентифікаційний код 30112043, 01133, вул. Щорса, 44, р/р № 26003573 в Київській філії АКБ «МТ-БАНК», МФО 320962, справа № 23/66-б.

3) Товариство з обмеженою відповідальністю «Укрсавес», ідентифікаційний код 20075709, 01010, м. Київ, Арсенальна площа, 1Б, р/р № 2602630301289/980 в ВАТ «Ошадбанк», МФО 300465, справа № 23/64-б.

4) Приватне підприємство «Виробничо-комерційна фірма «Будмеханика-99», ідентифікаційний код 30305024, 01103, вул. Кіквідзе, 26, р/р № 26004301002319 в АКБ «Трансбанк», МФО 300089, справа № 23/815-б.

Розпорядником майна по справах № 23/63-б, № 23/66-б, № 23/64-б, № 23/815-б призначений арбітражний керуючий Крикун Віктор Борисович, ліцензія АА № 669678 від 26.08.03 р., контактний тел. 234-47-55, 237-82-84.

5) Товариство з обмеженою відповідальністю «Арітон», ідентифікаційний код 31243425, 01023, м. Київ, вул. Мечникова, 8, кв. 22, р/р № 26002043013641 в Московському відділенні Київської міської філії АКБ «УКРСОЦБАНК», МФО 320694, справа № 24/79-б.

Розпорядником майна по справі № 24/79-б призначений арбітражний керуючий Чечельницький Олександр Йосипович, ліцензія АА № 250036 від 19.11.01 р., контактний тел. 458-76-72.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом м. Києва, 01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В за позовом Державної податкової інспекції у Печерському районі м. Києва винесено постанову про визнання банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури щодо наступного підприємства:

1) Закрите акціонерне товариство «УКРПРОМФІНРЕСУРС», ідентифікаційний код 30782373, 01133, м. Київ, бул. Лесі Українки, 15, р/р № 260053893 в Центральному офісі АПББ «Аваль», МФО 300335, справа № 15/199-б.

Ліквідатором підприємства-банкрута по справі № 15/199-б призначений арбітражний керуючий Крикун Віктор Борисович, ліцензія АА № 669678 від 26.08.03 р., контактні тел. 234-47-55, 237-82-84.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Івано-Франківській області виступає організатором публічних торгів (аукціону) з продажу майна:

1. Підприємства-банкрута — ВАТ «Бережанська макаронна фабрика» (справа № 10/Б-88). Загальна характеристика активів, які знаходяться за адресою: Тернопільська обл., м. Бережани, вул. Тернопільська, 21. **Лот 1.** Будівлі та споруди з обладнанням, які включають: 3-х поверхова будівля фабрики з обладнанням по випуску макаронів, мінімакаронною лінією; двома пекарнями, сауною, адмінприміщенням; складські приміщення з залишками товарно-матеріальних цінностей; септик; трансформаторна підстанція та залізобетонна огорожа. Початкова ціна 419143 (чотириста дев'ятнадцять тисяч сто сорок три) грн. **Лот 2.** Металевий торговий кіоск, 2001 р. в., початкова ціна 35000 (три тисячі п'ятсот) грн. **Лот 3.** Автомобіль ГАЗ-3307, фургон спеціалізований як хлібовоз; 1987 р. в.; в задовільному стані, технічно справний; початкова ціна 4770 (чотири тисячі сімсот сімдесят) грн. **Лот 4.** Автомобіль «Газель» фургон, 1996 р. в.; потребує ремонту; початкова ціна 7314 (сім тисяч триста чотирнадцять) грн. **Лот 5.** Автомобіль РАФ-2203-01, 1993 р. в.; потребує ремонту; початкова ціна 3180 (три тисячі сто вісімдесят) грн.

Для реєстрації учасником аукціону необхідно подати: заяву; копія документа про сплату гарантійного внеску та реєстраційного збору; крім того фізична особа зобов'язана подати: копію паспорта та копію довідки про присвоєння ідентифікаційного номера; юридична особа — копії Свідоцтва про державну реєстрацію. Довідки про включення в ЄДРПОУ, Свідоцтва про реєстрацію платника ПДВ (якщо покупець є платником) та документ, який посвідчує повноваження представника.

Заявки на участь в аукціоні приймаються, гарантійні внески учасників аукціону (10% від початкової ціни) та реєстраційний збір за реєстрацію учасників аукціону — 17 грн. перераховуються на р/р 260064425 в Івано-Франківській ОД АПББ «Аваль», МФО 336462, код 26255708 до 29.03.2004 р. включно. З питань оформлення участі в аукціоні та ознайомлення з характеристиками об'єктів продажу звертатися за адресою: м. Івано-Франківськ, вул. Бельведерська, 2А, оф. 7, т. (0342) 50-24-94. Додаткова інформація на сайті www.torguem.com.ua.

Публічні торги (аукціон) відбудуться 31.03.2004 р. о 10 год. 30 хв. за адресою: м. Івано-Франківськ, вул. Бельведерська, 2А, оф. 7.

Інформація про продаж активів

ДП «Маріупольський комбінат хлібопродуктів», яка надрукована в газеті «Голос України» від 12.02.04 р. за № 27 (3277) вважати недійсною.

ПП «Дельфа» (код ЄДРПОУ 31441751, юридична адреса: 79044, м. Львів, вул. Котляревського, 4/1; р/р 26005000158001 в Філії ВАТ КБ «Надра» ЛРУ м. Львова, МФО 325978) повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом 2-х місяців з дня опублікування.

ТОВ «АгроВЕСТ» (код ЄДРПОУ 31810040) змінює свою назву на ТОВ «Агрофірма «Нива». ТОВ «Агрофірма «Нива» являється правонаступником всіх майнових прав та обов'язків ТОВ «АгроВЕСТ».

Філія ДГУ Агентства з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатори КСП «Грузський», ТОВ «Золотий колос», КСП ім. Мічуріна,

повідомляють про проведення аукціонів з продажу активів. На аукціон виставляються активи (під розборку) КСП «Грузський», розташовані за адресою: Донецька обл., м. Макіївка, с. Маяк: 1. Будівля корівника, 1971 р., початкова ціна продажу — 3 130, 00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 156,5 грн. 2. Будівля складу насіння, 1962 р., початкова ціна продажу — 515,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок 25,75 грн. 3. Будівля бойні, початкова ціна продажу — 482,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 24,10 грн. 4. Будівля контори, початкова ціна продажу — 5 126,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 256,30 грн. 5. Будівля контори, початкова ціна продажу — 8 036,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 401,80 грн. 6. Будівля складу будцеху, початкова ціна продажу — 370,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 18,50 грн. 7. Будівля телятника, 1972 р., початкова ціна продажу — 5 163,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 258,15 грн. 8. Будівля складу, початкова ціна продажу — 1 579,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 78,95 грн. 9. Будівля прохідної, початкова ціна продажу — 415,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 20,75 грн. 10. Будівля магазину-ідальні, 1966 р., початкова ціна продажу — 3 039,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 151,95 грн. 11. Будівля пожежного депо, 1980 р., початкова ціна продажу — 3 088,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 154,40 грн. 12. Будівля пилорами, 1982 р., початкова ціна продажу — 5 088,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 254,40 грн. 13. Будівля магазину № 2, 1953 р., початкова ціна продажу — 452, 00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 22,60 грн. 14. Споруда сінохосовища, початкова ціна продажу — 2 925,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 146,25 грн.

На аукціон виставляються активи (під розборку) ТОВ «Золотий колос», розташовані за адресою: Донецька обл., м. Макіївка, Гірняцький район, вул. Октябрська: 1. Будівля маслоцеху, початкова ціна продажу — 1 097,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 54,85 грн. 2. Будівля кормоцеху, початкова ціна продажу — 4 078,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 203,9 грн. 3. Будівля телятника, початкова ціна продажу — 2 279,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 113,95 грн. 4. Будівля сінохосовища, початкова ціна продажу — 1 363,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 68,15 грн. 5. Будівля лазні, початкова ціна продажу — 961,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 48,05 грн. 6. Будівля телятника-родилки, початкова ціна продажу — 194,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 9,7 грн.

На аукціон виставляються активи КСП ім. Мічуріна, розташовані за адресою: Донецька обл., В.-Новоселківський р-н, с. Константинопіль, вул. Мічуріна,22: 1. Ємність металева 70 м³ початкова ціна продажу — 1 500,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок 75,00 грн. 2. Автомобіль ГАЗ-5201, 1990 р., початкова ціна продажу — 436,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 21,80 грн. 3. Автомобіль ГАЗ-53 А, 1983 р., початкова ціна продажу — 538,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 26,90 грн. 4. Автомобіль ЗИЛ ММЗ-4502, 1983 р., початкова ціна продажу — 460,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок —23,00 грн. 5. Критий тік (під розборку), початкова ціна продажу — 1 418,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 70,90 грн. 6. Будівля штабу ГО (під розборку), початкова ціна продажу — 1 442,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 72,10 грн. 7. Склад мінерального добрива (під розборку), початкова ціна продажу — 2 189,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок 109,45 грн. 8. Будівля телятника № 1 (під розборку), початкова ціна продажу — 8 400,00 грн., без ПВД, гарантійний внесок — 420,00 грн. Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни реалізуемого майна, реєстраційний збір для реєстрації учасників аукціону — 17,00 грн., перераховуються на р/р 260021173980 в АБ «Донеччина», м. Донецька, МФО 334969, ОКПО 309989984, Міжгалузевий товарній біржі. Для участі в аукціонах необхідно надати письмову заяву організатору торгів — Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський,8. Строк надання заяв 27 календарних днів із дня публікації в газеті по 24 березня 2003 р. включно. Аукціони відбудуться після 30 календарних днів із дня публікації інформації 29 березня 2004 р. о 10.00, 11.00, 12.00 відповідно, на Міжгалузевий товарній біржі, розташованій за адресою: м. Донецьк, пл. Конституції,1.

Довідки за телефонами: 385-39-23/52 та на сайті ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області: www. bankruptcy. internet. dn. ua

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушив справу про банкрутство № 33/6Б ТОВ «УМТС-ІНВЕСТ» м. Донецьк, ЗКПО 25121147, м. Донецьк-03, пр. Ілліча,91.

Р/р 31116057836300 управління Держказначейства у Донецькій області, МФО 834016. Розпорядник майна — Шолохова І. Б., ліцензія № 047997. Введений мораторій на задоволення вимог кредиторів з 14.01.2004.

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Черкаської області (м. Черкаси, бульв. Шевченка, 307) порушив справу № 01/367 про банкрутство Черкаської обласної орендної виробничо-комерційної фірми «Черкасиафтопродукт», 18000, м. Черкаси, вул. Благовісна, 144, код ЄДРПОУ 05492108, поточний рахунок № 26004301787692, в філії «Черкаське Центральне відділення ПІБ», МФО 354091).

Ухвалою Господарського суду Черкаської області від 17.02.2004 р. розпорядником майна боржника призначено ліцензованого арбітражного керуючого Каплю Сергія Васильовича (м. Черкаси, вул. Слави, 4/1, т. 45-90-43).

Вимоги кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації оголошення.

Правління ВАТ «УКРТРАСЛІЗИНГ»

повідомляє, про Загальні збори акціонерів які відбудуться 14 квітня 2004 року об 11.00 за адресою: м. Київ, вул. Дмитрівська,18/24, 10 поверх. Реєстрація учасників з 10.00 до 11.00.

Порядок денний:

1. Затвердження річного звіту про фінансові результати діяльності Товариства за 2003 рік.
  2. Затвердження угод, укладених на суму, що перевищує п'ятдесят відсотків розміру статутного капіталу Товариства.
  3. Звіт правління щодо підведення підсумків та затвердження результатів діяльності Товариства за 2003 рік.
  4. Звіт ревізійної комісії Товариства.
- Телефони для довідок:** 246-95-52, 244-48-14.

Правління

ЗАТ «БАРВАПРОМТАРА»

Повідомляє, що 16 квітня 2004 р. відбудуться загальні збори акціонерів за адресою: с. Ямниця Тисменицького району Івано-Франківської області (в цеху металевої тари, який знаходиться на території ТОВ «фірма «БАРВА»).

Порядок денний:

1. Звіт Правління про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 2003 р.
  2. Звіт ревізійної комісії про результати перевірки фінансово-господарської діяльності за 2003 р.
  3. Затвердження річного звіту та балансу за 2003 р.
  4. Про розподіл прибутку, виплату дивідендів за 2003 р.
  5. Про основні напрями діяльності товариства в 2004 р.
  6. Про купівлю товариством власних акцій.
  7. Про внесення змін і доповнень до Статуту товариства.
- Початок зборів о 14-й годині. Реєстрація акціонерів з 13-ї години. Акціонерам необхідно мати при собі паспорт або документ, що посвідчує особу. Представникам акціонерів, крім цього, необхідно мати доручення на право голосування.

ВАТ «Чорнухи птиця» запрошує своїх акціонерів на звітні збори, які відбудуться в приміщенні Чорнухинської інкубаторної станції 14 квітня 2004 року о 12 годині дня.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління за 2003 рік про результати фінансово-господарської діяльності.
2. Звіт ревізійної комісії та затвердження річного звіту 2003 року.
3. Звіт спостережної ради та інші питання.

Правління.

Господарський суд Львівської області (79010, м. Львів, вул. Личаківська,81) постановою від 29.01.2004 р. по справі № 6/11-7/9 визнав банкрутом ТзОВ «Микотекс» (м. Миколаїв, Львівської області) і відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Череватого Любомира Богдановича (79022, м. Львів, вул. Городоцька,277). Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування даного оголошення.

Втрачені свідоцтва про державну реєстрацію, установчі документи, печатка та штапи ТзОВ «Микотекс» вважати недійсними.

Господарський суд Одеської області (65032, м. Одеса, пр. Шевченка, 4) 09.12.2003 р. порушив справу № 24/292-03-9660 про банкрутство ЗАО «Одеська фабрика технічних тканин», юридична адреса: 65033, м. Одеса, вул. В. Стуса, 2б, р\р 2600830019053 в ООФ АКБ Укрсоцбанк, МФО 328016, код ЄДРПОУ 00306420.

Розпорядник майна Айме-дов Володимир Какабаевич, ліцензія АА № 249862 від 22.10.2001 р., адреса: 65016, м. Одеса, пров. Хрустальний, 3.» Тел.\факс: 728-09-93.

Господарським судом в АР Крим (95000, м. Сімферополь, вул. Карла Маркса,18) по справі № 2-6/3971-2004 фірма «Кроун-Маджеста» 95000, м. Сімферополь, вул. Чапаєва,14/95. КРФ АТ «Кредит-банк» (Україна)», МФО 324913: р/с 260040102231, визнано банкрутом.

Ліквідатором призначений голова ліквідаційної комісії Куцуруба Олег Анатолійович.

У зв'язку з цим кредиторів можуть заявити свої вимоги протягом місяця з дня опублікування даного оголошення.

Приватне підприємство **«СІА»**, код ЄДРПОУ 24929901, свідоцтво про реєстрацію № 5888 від 11 липня 1997 року видане Залізничною районною державною адміністрацією м. Києва, повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом двох місяців з дати публікації оголошення за адресою: м. Київ, вул. Лескова,3-а, оф.35. Тел.244-39-09.

Господарський суд Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи,5, Держпром, 8-й під.), ухвалою від 20.02.04 р. порушив впровадження по справі № Б-39/03-04 (вх. №б-528/2-39) про банкрутство Виробничого управління житлово-комунального господарства Сахновщинського р-ну Харківської обл., с. Сахновщина, вул. Островського,21, код 03358854, п/р 26000302304 у ВОБ 3196 Сахновщинського р-ну Харківської обл., МФО 350211).

Розпорядник майна арбітражний керуючий Чаговець Т. П. (ліц. АА № 250135 від 4.12.01., 61045, м. Харків, вул. Шекспіра,10, к.5-А, т.773-01-30).

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації.

ВАТ «Луцький картонно-руберойдовий комбінат»

повідомляє, що 20 квітня 2004 р. об 11-00 год. відбудуться загальні збори акціонерів за адресою: м. Луцьк, вул. Карбишева, 3 (актовий зал комбінату).

Реєстрація учасників зборів буде проводитись з 9-00 год. по 10-00 год. у день скликання зборів за місцем їх проведення.

Порядок денний:

1. Звіт Правління про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 2003 рік та його затвердження. Визначення основних напрямів діяльності на 2004 рік.
  2. Звіт Спостережної ради про роботу за 2003 рік та його затвердження.
  3. Затвердження звіту та висновків Ревізійної комісії про роботу за 2003 рік.
  4. Затвердження річного звіту та балансу за 2003 рік.
  5. Розподіл прибутку за підсумками роботи у 2003 році. Затвердження нормативів розподілу прибутку на 2004 рік.
- Для реєстрації учасникам зборів необхідно мати при собі документ, що посвідчує особу, представникам акціонерів та юридичним особам — довіреність, оформлену згідно з чинним законодавством.

Шановні акціонери закритого акціонерного товариства «ПОБЕДІТ»!

Повідомляємо, що 16 квітня 2004 року о 15.00 за адресою: місто Київ, вул. Драйзера,1 відбудуться загальні збори акціонерів ЗАТ «ПОБЕДІТ». Реєстрація акціонерів почнеться 0 14.00.

Порядок денний:

1. Затвердження річного звіту за 2003 рік;
2. Вирішення питання про реорганізацію товариства;
3. Вирішення питання правонаступництва ЗАТ «ПОБЕДІТ»;
4. Затвердження Статуту та Установчого договору;
5. Обрання членів виконавчого органу;
6. Обрання членів ревізійної комісії;
7. Обрання голови товариства;
8. Надання права підпису установчих документів в нотаріальній конторі.

За вимогою акціонерів, що володіють більш ніж 10-відсотковим пакетом акцій **ВАТ «Київський завод «Граніт»**, повідомляємо про включення до порядку денного чергових зборів акціонерів, що відбудуться 23 березня 2004 р., наступних додаткових питань:

5. Зміни до Статуту та внутрішніх положень ВАТ.
6. Про розподіл прибутку за 2003 рік.

Постановою Господарського суду Автономної Республіки Крим від 16 грудня 2003 р. по справі № 2-11/6424-2003 КСП «Присивашье» (с. Токарево, Кіровського району, вул. Школьна,3, р/р 26008301311801 в Кіровському відділенні Ощадбанку № 5301, МФО 384298, ОКПО 00853852) визнано банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Трубо Роза Тимерхановна, що має ліцензію арбітражного керуючого АА № 249835 від 22.10.01 р., проживає за адресою: м. Феодосія, вул. Річна,7-2.

Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) визнані банкрутами та відкрита ліквідаційна процедура наступних підприємств:

1. КСП ім. Куйбишева, ЄДРПОУ 00697722, адреса: 85050, Донецька обл., Добропільський район, с. Володимирівка, Постанова від 04.02.2003 р. Справа № 33/102 Б.
  2. СТОВ «Колос», ЄДРПОУ 00695232, адреса: 85017, Донецька обл., Добропільський район, с. Нововодяне, Постанова від 29.05.2003 р. Справа № 15/165Б.
- Арбітражний керуючий — ліквідатор Самсонов О. О., ліцензія № 249558, 85030, Донецька обл., Добропільський район, с. Криворіжжя, вул. Комсомольська, 62, т. (06277) 2-40-06.

ЗАТ «Інвестиційна компанія «ТЕКТ» (код ЄДРПОУ 20393384), що знаходиться за адресою: м. Київ, вул. Червоноармійська, буд. 64

повідомляє про те, що Загальні збори акціонерів товариства, які відбулися 12 лютого 2004 року, прийняли рішення про визначення нових напрямків діяльності в галузі управління активами.

В зв'язку з цим прийняті рішення:

1. Про виділення структурних підрозділів в новостворювану юридичну особу — Товариство з обмеженою відповідальністю «ТЕКТ-ТРЕЙД» зі статутним фондом 770.000,0 грн.
  2. Про зменшення статутного фонду ЗАТ ІК «ТЕКТ» на 770.000 гривень в зв'язку з виділенням структурних підрозділів в новостворювану юридичну особу ТОВ «ТЕКТ-ТРЕЙД».
- Зменшення статутного фонду ЗАТ «Інвестиційна компанія «ТЕКТ» з 9.771.950 грн. (дев'ять мільйонів сімсот сімдесят одна тисяча дев'ятсот п'ятдесят гривень 00 коп.) до 9.001.950,0 грн. — (дев'ять мільйонів одна тисяча дев'ятсот п'ятдесят гривень 00 коп.) розмір статутного фонду після зменшення здійснюється шляхом зменшення кількості акцій існуючої номінальної вартості.

Проект змін до статуту акціонерного товариства, пов'язаних із збільшенням статутного фонду: планується викласти пункт 6.3. статті 6 Статуту Товариства у наступній редакції:

«Статутний фонд Компанії в розмірі 9.001.950 грн. (дев'ять мільйонів одна тисяча дев'ятсот п'ятдесят гривень 00 коп.), розділений на 18.003.900 штук (вісімнадцять мільйонів три тисячі дев'ятсот штук) простих іменних акцій бездокументарної форми випуску номінальною вартістю по 0.5 грн. кожна, які розподілені між акціонерами».

Кількість акцій, на яку зменшується статутний фонд: 1.540.000 штук (один мільйон п'ятсот сорок тисяч штук), їх загальна номінальна вартість складає 770.000,0 грн. (сімсот сімдесят тисяч гривень 00 коп.).

Номінальна вартість акції не змінюється. Кожна акція номінальною вартістю 0,50 гривень.

Кількість акцій, на яку зменшується статутний фонд ЗАТ «Інвестиційна компанія «ТЕКТ» (770.000,0 грн.), що належать акціонерам на праві власності, обмінюється на відповідну кількість часток в статутному фонді новостворюваного ТОВ «ТЕКТ-ТРЕЙД». В разі виникнення у власників акцій збитків, пов'язаних із зменшенням статутного фонду, вони підлягають відшкодуванню відповідно до чинного законодавства.

До відома кредиторів. Відповідно до вимог статті 109 Цивільного кодексу України заяви кредиторів приймаються протягом двох місяців від дати публікування цього повідомлення.

Довідки за тел. (044) 201-63-91, 201-63-92.

Виконавча дирекція ЗАТ ІК «ТЕКТ»

Побили до смерті

(Початок на 1-й стор.).

Він розповів, що 18.01.01 опівночі до нього в камеру кинули побитого Романа. Спина була в синцях, руки висіли, його трусливо. Ридючи, син кричав, що нічого не знає про вбивство Ф.

...Суд над сином іде абияк, адвокати здирають останні копійки, але фактично не захищають Романа.

Я — інвалід другої групи, вдова, одержую 84 гривні пенсії. Заборгувала більше трьох тисяч (позичала для безсовісних «захисників»).

...Недавно наше місто здригнулося від звістки про загибель одного з підозрюваних у здійсненні злочину. Його смертельно побили в тім ІТУ, де знущалися над моїм Романом. Приїдьте, виведіть на чисту воду наших «правоохоронців».

Валентина ДЕЙНЕКО.

Харківська область.

До речі

■ На Харківщині

притягнуто до кримінальної відповідальності працівників Держслужби з боротьби з економічною злочинністю. Вони зажадали три тисячі доларів «відкупних» у директора одного з підприємств, пообіцявши йому не перевіряти його і не вилучати метал. Коли стражі порядку одержали майже 2,5 тисячі «зелених», їх затримали.

■ В Одеській області

заарештували двох співробітників міліції, що за допомогою фальшивих електронних карт «викачали» з банкоматів 500 тисяч доларів.

■ На Львівщині

завершено розслідування кримінальної справи стосовно оперуповноваженого райвідділу міліції, що за гроші утаїв незаконну провину неповнолітньої.

■ А в Хмельницькій області

«погорів» співробітник ДАІ, котрий вимагав гроші за повернення автомобіля його власників.

Водили за ніс, вигороджуючи зловмисників

Мій чоловік Мягков Олександр Вікторович був побитий 4 січня 2003-го. Переніс дві операції. Має фізичні і психічні розлади, непрацездатний. У порушенні кримінальної справи міліція Краснодона мені тривалий час відмовляла.

Спочатку мене ретельно обманювали, стверджуючи, що кримінальну справу порушено, ведеться слідство.

Потім зниклу історію хвороби раптом знайшли через два місяці в нашого дільничного. Я звернулася по допомогу до співробітника управління внутрішньої безпеки, де й довідалася, що кримінальної справи... ніколи не порушували. Був відмовний матеріал, про що мені ніхто не повідомив. Надалі, посилаючись на відсутність складу злочину, мені відмовили в притягненні винних до відповідальності. У серпні 2003-го двічі зверталася до обласної прокуратури.

Досі оперативниками жодних конкретних заходів не вжито. Я п'ять разів була на особистому прийомі в начальника Краснодонської міліції, двічі — в МВС області у заступника начальника. Усе обіцялося в кабінеті, а як тільки виходила... Справа ретельно зтягується. Оперативники відкрито кажуть: «У нашій країні правлять гроші, а злочинці «багатші за вас, та й зв'язків у них більше...»

У мене немає грошей, немає зв'язків, а є двоє дітей, яким призначено допомогу в розмірі 19 гривень, і чоловік-інвалід, котрому потрібно робити ще операцію. Мені дуже важко матеріально і фізично, до того ж я страждаю на важку форму бронхіальної астми. Прошу вашого, шановна редакціє, сприяння.

Олена МЯГКОВА.

Краснодон Луганської області.

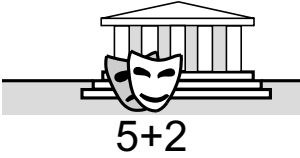
■ Від редакції

Ми зробили запит у Міністерство внутрішніх справ України. Начальник Департаменту суспільної безпеки Савченко повідомив, що інформація нашої читачки частково підтвердилася. Співробітники Краснодонської міліції справді «неналежним чином поставилися до проведення дослідчої перевірки». Їх притягнуто «до суворой дисциплінарної відповідальності».

За фактом жорстокого побиття громадянина О. Мягова (били монтированою по голові, обпикали вознем) порушено кримінальну справу. Розслідування злочину контролює, як повідомляє Савченко, слідче управління МВС України в Луганській області.

Редакція, у свою чергу, бере під контроль хід розгляду.

ДЕНЬ

Треба придбати, щоб читати

Головна книгозбірня Чернігівщини через брак коштів не може достатньою мірою оновлювати бібліотечний фонд. Його вона спроможна здійснювати лише на один відсоток, тоді як згідно зі стандартами ЮНЕСКО щороку необхідно поповнювати на п'ять відсотків. Про це на засіданні Чернігівського прес-клубу реформ повідомив директор обласної універсальної наукової бібліотеки ім. В. Короленка Петро Грищенко. Якщо у другій половині 80-х, зауважив він, книгозбірня отримувала 30—35 тисяч книг щороку, то нині — лише п'ять тисяч. До того ж, половина з них — дарунки земляків. Дещо рятує справу те, що обласна бібліотека надає платні послуги та отримує гранти. Торік, наприклад, у такий спосіб тут заробили 105 тисяч гривень. Завдяки їм змогли краще задовольняти запити читачів та передплатити 93 газети і 453 журнали.

Сергій ПАВЛЕНКО.

КІНОСВІТ

Хто перший у черзі за «Оскаром»?

Усі, кому потрібний «Оскар», зберуться в ніч на 29 лютого в залі лос-анжелеського театру «Кодак», а 1 березня до найрозкішнішого і «зоряного» шоу кіносвіту приєднаються і глядачі каналу «1+1».

В історії престижної премії американської кіноакадемії лише Марлон Брандо і Джордж К. Скотт свого часу відмовилися від статуетки.

Цього року золота фігурка потрібна Джонні Деппу, Дайан Кітон, Алеку Болдуїну, Шарліз Терон, Бену Кінгслі, Тіму Роббінсу, Джуду Лоу, Рене Зільвеге-

ру, Біллові Мюррею, Шону Пену і ще цілій армії режисерів, продюсерів, сценаристів, операторів, звукорежисерів і композиторів, чії імена значаться в титрах 254 фільмів—номінантів на «Оскар 2004». Поки що інтрига полягає у протистоянні між головними претендентами на звання «Кращий фільм» — кінострічками «Володар перстенів. Повернення короля», «Труднощі перекладу», «Хазяїн морів. На краю землі», «Таємничя ріка» і «Фаворит».

Не важливо, що невибаглива фігурка заввишки 34,2 см і вагою 3,8 кг кош-

БУДИНОК КУЛЬТУРИ

Така гарна і добра лялька

Композиція рівненської майстрині народної іграшки Вікторії Кісіленко та її вихованців — учнів Рівненської школи №19 «Поліська родина» на Всеукраїнському конкурсі «Українська народна іграшка» в Києві відзначено другою премією.

У композиції передано атмосферу звичайної поліської сім'ї: господиня порається по господарству, діти забавляються іграми, а за всім цим лівно спостерігає розніжний під сонячними променями та від запахів квітів кіт...

Такий собі поліський двір у мініатюрі, межі якого позначено тином з лози. А всі лялькові персонажі виготовлені з льону, так само, як і одяг.

Майстриня дала волю тим враженням, які одержала під час експедицій поліською глибинкою: вона одягає своїх ляльок у народні костюми, схожі на ті, що бачила в бабусиних скринях у селах.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

Афектні пози із «вказівковими» текстами

ВИСТАВКИ

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
- Ⓟ Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159037.

Ціна договірна

27 лютого

«Коммунист» (згодом — «Радянська Україна», нині — «Демократична Україна»). ■ 1932 р. Утворено Вінницьку, Дніпропетровську, Київську, Одеську та Харківську області. ■ 1939 р. Відкрився перший з'їзд композиторів УРСР, на якому було створено Спілку композиторів України.

тує в тисячі разів менше, ніж суكنі «зірок», які прибувають на торжество, прикрашені діамантами, і браслети — лише 330 доларів. Сама процедура роздачі статуеток залишається незмінною уже протягом багатьох років. П'ятьох претендентів у кожній номіна-

ції представляють лише найпопулярніші кінозірки. Цього року в церемонії вручення братимуть участь «краща акторка» минулорічного «Оскара» Ніколь Кідман і Кетрін Зета-Джонс, яка одержала нагороду за кращу роль другого плану в мюзиклі «Чикаго».

Унікальне відкриття

Воно належить івано-франківському художникові-реставраторові Валерію Твердохлібу. Реставруючи в обласному краєзнавчому музеї ікону «Богородиця з Христом», він виявив під нашаруванням пілюки та фарб підпис відомого українського художника, уродженця прикарпатського села Пороги Модеста Сосенка, котрий, до речі, був випускником Мюнхенської академії мистецтв та стипендіатом митрополита УГКЦ Андрея Шептицького. Ікона «Богородиця з Христом», відреставрована Валерієм Твердохлібом, буде його єдиною ідентифікованою роботою в місцевому краєзнавчому музеї.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківськ.

У столичній галереї «Ательє Карась», що на Андріївському узвозі, 4 березня відкриється експозиція львівського художника Андрія Сагайдаковського під назвою «Килимки».

«...у живописі Сагайдаковського останніх років виразно простежується кілька домінуючих — тематично, стилістично — циклів (тіло, кіно, діти). Передусім це опуси, об'єднані грифом «Анатомічні штудії», — експресіоністичні за манерою письма, непримітні, але й ризиковані за колоритом, де здається, що ще трішки, і ускладнений, тонкий монохром гами «влипне у багно». «Штудії» з динамічними і недоречними, де-не-де відверто афектними, позами та мімікою зображених фігур та облич; ледь прочитуваними, навмисне змазаними «вказівковими» текстами, що відіграють швидше графічну, візуальну, езотеричну, ніж безпосередньо змістовну, пояснювальну роль — тут це один із важливих елементів абсурдизації образів».

Олександр СОЛОВІЙОВ.

Комбінат друку видавництва «Преса України».

03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети

«Голос України»

Зам. 3011037.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: вул. Нестерова, 4, Київ-47, 03047.

☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92;

телефакс — 234-72-54;

відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;

телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Голос України

Г А З Е Т А В Е Р Х О В Н О Ї Р А Д И У К Р А Ї Н И

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія:
Леонід БРОВЧЕНКО,
Анатолій ГОРЛОВ,
Сергій ДЕМСЬКИЙ,
Віталій ЖЕЖЕРА,
Іван ІЛЛЯШ,
Світлана ПИСАРЕНКО,
Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою:
www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua